

Vlamingen in de Wereld

WONEN, WERKEN EN ONDERNEMEN IN HET BUITENLAND

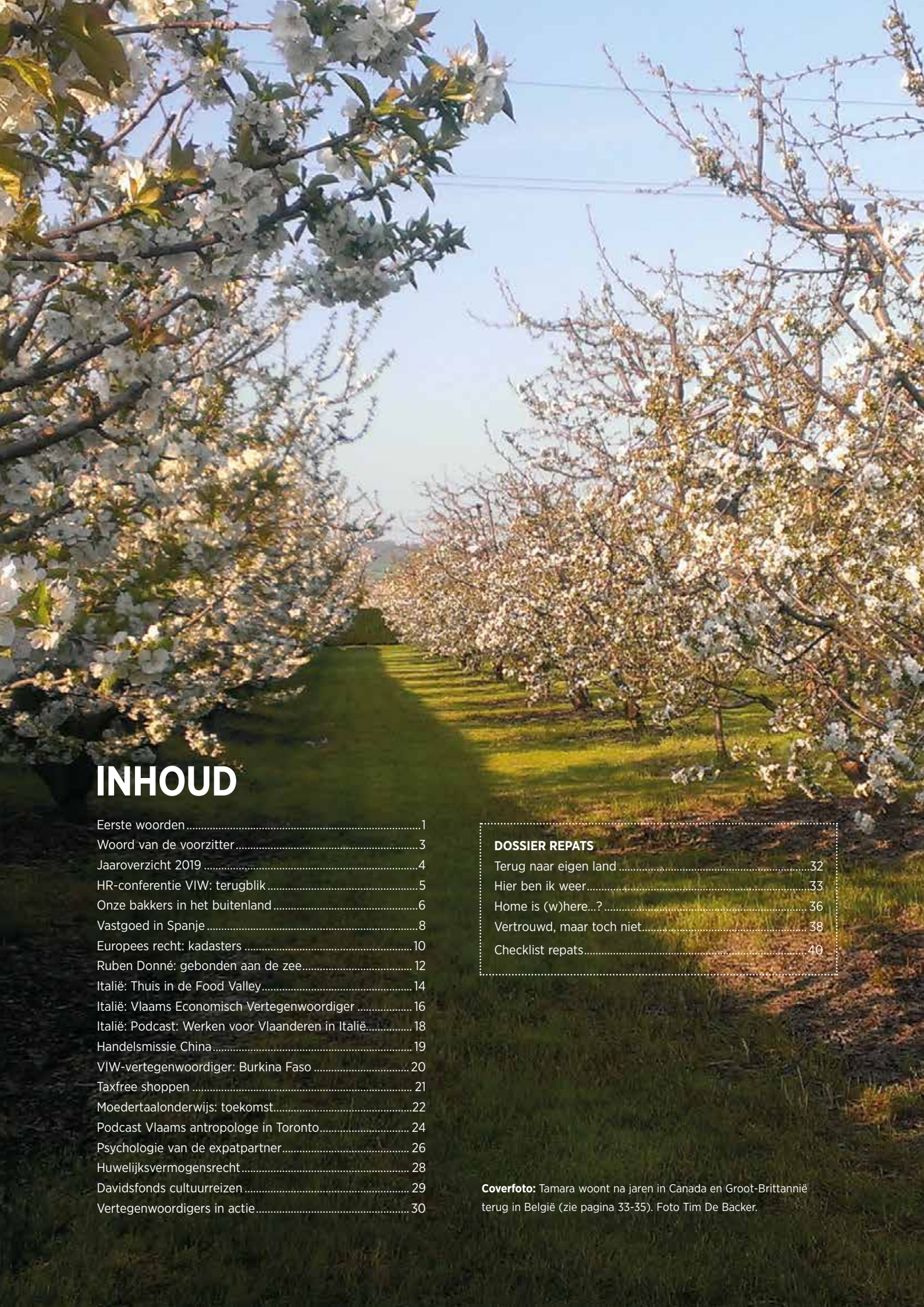
VIW.BE

WINTER 2020

#108

FOCUS OP ITALIË | ONZE BAKKERS IN HET BUITENLAND | EUROPEES VASTGOED

INHOUD

Eerste woorden	1
Woord van de voorzitter	3
Jaaroverzicht 2019	4
HR-conferentie VIW: terugblik	5
Onze bakkers in het buitenland	6
Vastgoed in Spanje	8
Europees recht: kadasters	10
Ruben Donné: gebonden aan de zee.....	12
Italië: Thuis in de Food Valley.....	14
Italië: Vlaams Economisch Vertegenwoordiger	16
Italië: Podcast: Werken voor Vlaanderen in Italië.....	18
Handelsmissie China.....	19
VIW-vertegenwoordiger: Burkina Faso	20
Taxfree shoppen	21
Moedertaalonderwijs: toekomst.....	22
Podcast Vlaams antropologe in Toronto.....	24
Psychologie van de expatpartner.....	26
Huwelijksvermogensrecht.....	28
Davidfonds cultuurreizen	29
Vertegenwoordigers in actie.....	30

DOSSIER REPATS

Terug naar eigen land	32
Hier ben ik weer.....	33
Home is (w)here...?	36
Vertrouwd, maar toch niet.....	38
Checklist repats.....	40

Coverfoto: Tamara woont na jaren in Canada en Groot-Brittannië terug in België (zie pagina 33-35). Foto Tim De Backer.

Lauwwarm bad

Expats die terugkeren naar Vlaanderen of hun heimat hebben vaak koudwatervrees. Het land is veranderd en op hun oude werk voelen ze zich overbodig. Men onderschat hoe moeilijk het is weer te integreren in de samenleving. Bedrijven doen dikwijls te weinig om 'het zwarte gat' waarin werknemers vallen, te dichten. Wat hen wacht is slechts zelden enthousiasme. Veel vaker is het een lauwwarm bad, waarbij onvoldoende wordt ingezet op hun buitenlandse ervaring.

Is Vlaanderen verlaten en een nieuw leven beginnen aan de andere kant van de wereld eenvoudiger dan terugkeren in onze samenleving? Misschien niet, maar wie terugkomt uit het buitenland lijkt wat buiten de lokale maatschappij te staan. In die zin is het alleszins vergelijkbaar met een vertrek naar het buitenland.

Toen je naar het buitenland verhuisde, verwachtte je je aan een cultuurschok. Misschien kreeg je een training aangeboden of nam je zelf taallessen. Bovenal wist je dat het niet gemakkelijk zou worden, maar ook dat je omringd zou zijn door andere expats. Mensen, daarom niet met dezelfde nationaliteit, maar die wel een gelijkaardige cultuurschok meemaakten.

Maar wat mag je verwachten als je terugkeert naar Vlaanderen? Dat is toch gewoon terug naar huis? Bekend terrein, niets vreemds aan? Niets is minder waar, dat lees je in ons dossier vanaf pagina 32. Hierop inzetten is een persoonsgebonden verantwoordelijkheid, maar ook deze van de werkgever. Expats die hun opdracht achter de rug hebben, stellen idealiter hun opgedane kennis ter beschikking van het bedrijf.

Een werknemer ondergaat doorgaans veel persoonlijke veranderingen en de baan die het bedrijf voor hem of haar in gedachten heeft, past vaak niet meer bij de terugkerende expat. De werknemer, niet zelden de high potential, keert dan terug in een functie die tot ontevredenheid stemt. Veel terugkerende expats zoeken daarom naar een andere baan of beginnen voor zichzelf.

De ervaringen, zelfstandigheid en flexibiliteit die een expat met zich meebrengt, zijn waardevol. Daarvan mag je gebruik maken. Expats zijn immers een essentieel element van de waarde van een land. Waarom voormalige expats niet méér betrekken, als ervaringsdeskundigen mét hun mondiale ervaring. Mensen die jaren zelfstandig hebben gewerkt en geleefd in het buitenland, keren terug met een enorme bagage. Helaas worden ze onvoldoende gewaardeerd. Nochtans klinkt *reverse innovation* niet alleen beter, minder beladen, maar is het ook gewoon hoopgevender en aanmoedigender dan een *reverse entry shock*.

Koen Van der Schaegehe
Directeur/hoofdredacteur

OFFICIËLE VERTEGENWOORDIGERS VLAMINGEN IN DE WERELD

ALGERIJE Algiers Stroobandt Ronny	D.R. CONGO Kinshasa Van Cauwenberg Inge	INDONESIE Jakarta Dekoster Kathleen	PARAGUAY Capitan Miranda – Itapua Godefroid Conny Asunción Cuppens Arnoud	VIETNAM Hanoi Laukens Philippe
ARGENTINIË Buenos Aires Remaut Reinhilde	DENEMARKEN Horsholm Swerts Sophie	ITALIE Milaan Verstreken Marleentje Rome Van Doren Hilde	POLEN Warschau Van Hool Annick	VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN Dubai Van Acoleyen Els
AUSTRALIE Adelaide Deco Rudi & Raspoet Inez Perth Van Der Eecken Tineke Victoria Demuyck Nancy	DOMINICAANSE REPUBLIEK La Romana Demyttenaere Inge	JAPAN Tokyo Catrysse Bernard Tokyo Raes Helena	PORTUGAL Lissabon Van Belleghem Joost	VSA Arizona/Gilbert Vanderheyden Katrien California / Monterey Fiers Vera Colorado / Broomfield Wynant Al Georgia / Atlanta Cloet Mieke Illinois / Chicago Ryckbosch Bart Ohio / Aurora Dauwen Erik Oregon / Portland Vermeulen Stefaan Nevada / Henderson Ardenoy Youri en Ryssaert Anja New York / Regio New York Higham – Bouten Kaat New York / New York City De Muelenaere Emma Pennsylvania / Philadelphia Mertens Daisy Washington Dc Quintyn Marc Wisconsin / Brussels Binard Joseph
BOSNIE-HERZEGOVINA Konjic Scherpereel Jelle	DUITSLAND Beieren Bax Hanne Berlijn Moens Walter Noordrijn-Westfalen Waeterloos Veerle	LETLAND Riga Devriendt Manten	QATAR Doha De Bruycker Ilse	RUSLAND Sint-Petersburg Schroë Ralph
BRAZILIE Sao Paulo Puyneers Peter	ECUADOR Quito De Vuyst Piet	LUXEMBURG Steinsel De Corte Fred	SERVIË Belgrado Delva Gilberte	SLOVAKIJE Bratislava Van Laer Lendert
BULGARIJE Sofia Sagaert Pascal	FRANKRIJK Parijs Goezu André Ile De France Borriau Frederik	MAROKKO Casablanca Pynnaert Mieke	SPANJE Alicante / Villajoyosa Ryckaert Dieter Catalonië / Barcelona Wouters Myriam Madrid Dauwe Mieke Tenerife Verhoest Roger Valencia Lesage Kristien	ZUID-AFRIKA Gauteng / Pretoria Jacxsens Lieve
BURKINA FASO Ouagadougou Sergooris Madeleine	GAMBIJA Bakau Goossens Bart	MEXICO Tlaxcala Cailliau Brecht	SURINAME Paramaribo Helderweirt Tom	ZWEDEN Bollnas Van Louwe Luc Stockholm Vanhove Tiny
CANADA Alberta Gotthold Erwin New Brunswick Bodart Fanny Ontario Vandepoel Liesbet Ontario Focquet Mireille	GROOT-BRITANNIË Londen Vermeylen David Surrey Beckers Brit	NIEUW ZEELAND Auckland De Belder Mine Christchurch Rottiers Patrick	THAILAND Bangkok Bull Eddy	ZWITSERLAND Genève Sap Frank Zürich Adriaens Insun
CHILI Santiago Magnus Annemie	HONGARIJE Boedapest Temmerman Kim	NOORWEGEN Kolsas Van Laenen Filip	TUNESIË Tunis De Jonghe Solange	
CHINA Shanghai De Ceuster Alex	IERLAND Dublin Vanhoucke Jacques	OGANDA Kampala Kadaplackal Francis		
COLOMBIA Bogota Ottien Filip	INDIA Bangalore Verfaillie Els Chennai Baeyens Guy Mumbai Reynaers Els	OOSTENRIJK Wenen Leers André		
		PANAMA Chiriqui Bogaert Bertrand		

COLOFON

VLAMINGEN IN DE WERELD is het driemaandelijkse tijdschrift van de gelijknamige Stichting van Openbaar Nut, de enige belangenvereniging voor Vlamingen die in het buitenland (willen) wonen, leven, werken. **CORRESPONDENTIEADRES & RECLAMEREGIE** Vlamingen in de Wereld, Zenith-gebouw, Koning Albert II laan 37, 1030 Brussel, Tel.: +32 (0)2/201 73 84, info@viw.be, www.viw.be, facebook.com/viwbrussel. **ABONNEMENTEN** 50 euro, dit is het forfait om gebruik te maken van de VIW-dienstverlening. Een lidmaatschap op het tijdschrift zit hier inbegrepen, alsook de toegang tot de ledenpagina's van de website en de diverse voordelen die VIW haar leden biedt. IBAN: BE73 4115 0371 7160, Swiftcode (BIC): KREDBEBB. Met als mededeling 'Ledenpakket VIW'. Betalen via kredietkaart kan uiteraard ook. Raadpleeg hier voor www.viw.be/nl/lidmaatschap-overzicht. **REALISATIE** Drukkerij Geers Offset nv. **NA ELKE VERZENDING** krijgen wij steevast een aantal exemplaren retour wegens foutief adres. Gelieve het secretariaat van uw gewijzigde adres op de hoogte te brengen a.u.b. **VIW RESPECTEERT DE WET** op de privacy.

VIW is lid van de Unie van de Periodieke Pers.

RAAD VAN BESTUUR VLAMINGEN IN DE WERELD VOORZITTER: Eddy BONNE, ONDERVOORZITTER: Steven VAN LAER
Jan BUYSSE, Rik DECAN, Filip DECLERCQ, Lot DE GEYTER, Daniëlle DELI, Veerle DENAUX, An DESCHEEMAEKER, Prakash GOOSSENS, Guido GYSEMANS, Paul HEGGE, Greta ICKX, Thomas JANSSEUNE, Erik JONNAERT, Guido JOURET, Sylvain F. KEMPENEERS, Romain MEEUSEN, Ine MORTELMANS, Stefan NERINCKX, Johanna NEYT, Kathleen NUYENS, Marc QUINTYN, Sven ROOMS, Matteo SEREGNI, Wim STAESSENS, Claire TILLEKAERTS, Stijn VAN BOSSTRAETEN, Nathalie VAN DER PERRE, Marc VANDIJCK, Jan VAN DOREN, Ria VAN ELSLANDE, Piet VAN HOVE, Guido VAN HUYLENBROECK, Remi VERMEIR, Diane VERSTRAETEN.
STRUCTURELE SPONSORS DEME, RSZ, EY, Gosselin Group, Ondernemingen Jan De Nul nv, Edufax, BVN, ING, MIVB, Altair Global, Leuven Mindgate, Partenamut

Met de steun van de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor de inhoud van de publicaties.

EDDY BONNE
VOORZITTER

Opsteker

Vlaanderen heeft een ambitieuze nieuwe regering. Met een nieuwe minister-president die tevens bevoegd is voor het Vlaams Buitenlands Beleid. Opnieuw de bevestiging dat er veel belang gehecht wordt aan dit Buitenlands Beleid. De Vlaamse overheid heeft er wat ons betreft ook alle belang bij om de relatie met de Vlamingen in het buitenland niet uit het oog te verliezen.

Dat onze stichting daarenboven expliciet vermeld wordt in het Vlaams regeerakkoord is voor de organisatie en de duizenden Vlamingen wereldwijd een hart onder de riem. Het duidt dat de beleidsmakers ook inhoudelijk belang hechten aan jou en jouw familie. En dat jij ook als Vlaming in het buitenland meetelt. Als belangenorganisatie zijn wij klaar om in de invulling van dit buitenlands beleid een belangrijke rol te spelen.

De passages in het regeerakkoord erkennen VIW als partner in het Vlaams Buitenlands Beleid; zien onze stichting als actor in de internationalisering van de Nederlandse taal; ondersteunen onze eis voor de uitbreiding van het stemrecht naar het regionale niveau en openen deur voor een officiële erkenning van haar vertegenwoordigers. Dit laatste is een bijzonder opsteker voor onze lokale ankers die als vrijwilliger het leven van onze migrerende Vlamingen vereenvoudigen en rijker maken. Hun inzet verdient het om voldoende naar waarde geschat te worden.

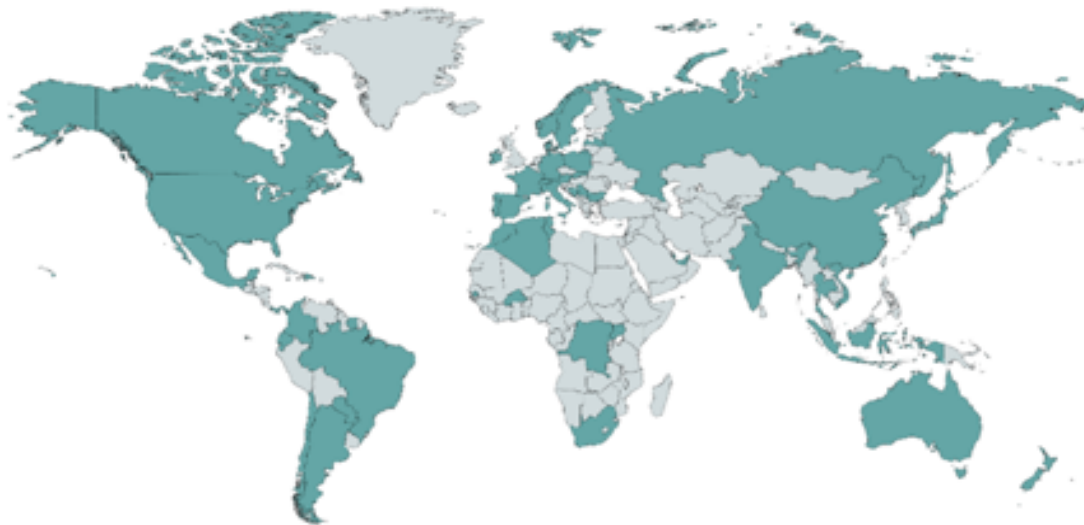
Met 86 zijn ze momenteel. De volledige lijst vind je hier-naast. Tijdens de meest recente Economische Missie naar de Volksrepubliek China mocht ik één van hen ontmoeten in zijn natuurlijke habitat. Alex De Ceuster is naast VIW-vertegenwoordiger ook drijvende kracht achter Vlamingen in Shanghai. Geen lokaal wonende Vlaming die hem niet kent. Bijdragen aan deze vorm van *community building* over alle internationale grenzen heen, blijft een prioriteit voor deze stichting. Onze inzet op gerichte en efficiënte wederzijdse contacten maakt ons netwerk zo sterk. Met dank voor de inzet van onze 86 antennes.

We waren trouwens met 632, de landgenoten die van 17 tot 22 november 2019 deelnamen aan deze succesvolle recordhandelsmissie onder leiding van H.K.H. Prinses Astrid. Vlaams minister-president Jan Jambon, tevens bevoegd voor Buitenlandse Handel, nam voor het eerst deel aan een buitenlandse handelsmissie. Zie ook pagina 19. De regeringsleider zag heel wat akkoorden ondertekend worden met Vlaamse bedrijven en academische actoren.

Graag eindig ik met elkeen mooi, gezond en boeiend 2020 toe te wensen.

Vlamingen in de Wereld

JAAROVERZICHT 2019

In 2019 verwelkomden we
9 NIEUWE
VERTEGENWOORDIGERS

Momenteel tellen we **86**
VERTEGENWOORDIGERS IN
51 LANDEN

We kregen meer dan
500
DIENSTVERLENINGSVRAGEN
gemiddeld 45 per maand

We organiseerden
5
EVENEMENTEN
die werden bijgewoond door in totaal
450
MENSEN

TOP 10
LANDEN
waar het meest vragen over komen

1. USA
2. Canada
3. Spanje
4. Frankrijk
5. Portugal
6. België (terugkeren)
7. Australië
8. Italië
9. Verenigd Koninkrijk
10. Filippijnen

Infodag "emigreren kan je leren"
Netwerkevent i.s.m. KULeuven
HR-congres in Brussel
Zomerevenement vertegenwoordigers in Mechelen
Studentendrink in Leuven

We waren aanwezig op
5 EXTERNE
EVENEMENTEN
MET EEN STAND

We kregen in 2019 een
40-TAL
PERSVRAGEN

Reismarkt in Brugge
UN Flanders Day in Brussel
Go Abroad Fair in Gent
Pack Your Bags (Thomas More) in Mechelen
Go Abroad Fair (VUB) in Brussel
We namen ook deel aan de handelsmissie naar China.

HR-conferentie: MOBILITY IS KEY

TEKST ANNE CRUYT
FOTO'S ERIK LEYMAN / STUDIO DANN

Op 3 oktober hield Vlamingen in de Wereld haar jaarlijkse conferentie voor HR-professionals. Gastheer was opnieuw ING Brussel. Dit jaar lag de focus op het behoud van expats in de organisatie, zowel door een competitieve verloning als door juiste omkadering voor, tijdens en na de buitenlandse opdracht. Een belangrijk thema én een grote uitdaging, want werknemers die naar het buitenland gezonden worden, verlaten gemiddeld sneller het bedrijf dan werknemers in het thuisland, alle mooie salarispakketten ten spijt. Ook nieuw talent aantrekken wordt moeilijker en *high potentials* kijken tegenwoordig verder dan het salarisvoorstel. Zo'n honderd aanwezigen kregen voordrachten over trends in global mobility, samenstelling van salarispakketten, internationale financiële wetgeving, sociale zekerheid voor gedetacheerden en ziekteverzekeringen. Ook een academische benadering van interculturaliteit en psychologische begeleiding van expats lieten de aanwezige HR-professionals met een ruimere blik kijken naar hun expats. Jan De Nul kwam aan bod als casus. Het bedrijf is een lichtend voorbeeld voor hoe een werkgever zijn werknemers op een constructieve manier wereldwijd inzet en tevreden houdt. Ze slagen erin om hun bedrijfscultuur wereldwijd in te bedden, met aandacht voor lokale omstandigheden en uitdagingen. De intensieve dag werd afgesloten met een netwerkreceptie, waar aanwezigen elkaar verder konden leren kennen en contacten leggen.

#1

#2

#3

LEGENDE

#01 Marie-Ange De Coster (Altair Global), Dave Deruytter (spreker, ING), Cindy Van Loo (spreker, Mercer), Eddy Bonne (voorzitter VIW), Sophie Blicck (spreker, EY)

#02 Katrien Vanden Waeyenbergh (spreker, Partena), Rudy Scheepmans (ING), Anne Cruyt (medewerker VIW), Mathieu Verstichelen (Partena)

#03 Yves Bosteels (spreker, Jan De Nul), Dries Depaepe (spreker, Jan De Nul), Rebekka Rogist (spreker, expattherapy.be), Christian Bauwens (UFBE), Barry Potter (spreker, Altair Global)

ONZE BAKKERS in het buitenland

Miek Paulus en Jurgen Raedts leerden elkaar kennen op een bakkersopleiding in avondonderwijs. Geen haar op hun hoofd dacht eraan een bakkerij te openen in België. Ondertussen woont Miek sinds 2012 in Australië en Jurgen sinds 2016 in Zweden, beiden voltijds aan de slag als zelfstandig bakker. Een dubbelinterview.

TEKST ANNE CRUYT

Miek verhuisde uit liefde voor een Australiër, Jurgen uit liefde voor een land. Ze komen van heel verschillende achtergronden: zij is ingenieur, hij studeerde af als maatschappelijk werker, werkte in de IT-sector en startte een eigen bedrijf. Beiden hadden ze genoeg van hun job op het moment dat ze verhuisden. **Miek** "Ik heb geen spijt van mijn studie en gebruik de kennis die ik opdeed nog altijd dagelijks. Er zijn zoveel onderzoeken naar zuurdesemdeeg en je moet wel een wetenschappelijke achtergrond hebben om die te begrijpen en toe te passen. Maar werken als verkoper voor een baas, daar had ik genoeg van." **Jurgen** "Mijn job als IT'er was ik na 15 jaar grondig beu, waarop ik met mijn vrouw een bedrijf gestart ben. We waren de Europese verdeler van duurzame meubelverf. Maar uiteindelijk werd ons bedrijf zo groot dat we het verkocht hebben. Liever iets minder werken en meer genieten van het leven. Op dat moment beslisten we om met ons gezin naar Zweden te verhuizen."

**"ZE DENKEN HIER DAT IK
"EUROPESE DINGEN" DOE."**

LIEFDE VOOR ZUURDESEM

Beiden zijn ze gefascineerd door zuurdesem, dat in België weinig wordt ge(s)maakt. In de Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk en Australië is er veel meer kennis over, dus sloten ze zich bij die stroming aan en volgen conferenties en innovaties op de voet. "In België zijn quasi geen artisanale bakkers meer die alles van nul

maken, terwijl je in die landen zelfs bakkersverenigingen hebt die draaien rond artisaanaal brood en onderzoek."

Jurgen "Niet veel mensen kunnen met zuurdesem werken, omdat het een beetje oefening vergt. Ik heb het destijds op mezelf uitgezocht en na een paar keer serieus mislukken, begon het bakken beter te gaan. Ook een cursus in de Verenigde Staten heeft me erg vooruit geholpen. Ik ben aangesloten bij *The Bread Baker's Guild of America*, dat een tijdschrift uitbrengt en cursussen geeft. Iedereen kan dat eigenlijk op zichzelf leren, als je maar genoeg zin en doorzettingsvermogen hebt." **Miek** "Zuurdesem is eigenlijk simpel: je maakt je brood, steekt het in de koelkast en bakt het wanneer je wil. Bakkers hier krijgen daardoor veel meer slaap, ook ik werk bijna nooit 's nachts. Maar vergis je niet, het duurt alles bij elkaar zo'n vijf dagen tussen het deeg maken, rijzen en afbakken. Je kan niet zomer snel bijbakken als alles uitverkocht is."

Al delen ze de liefde voor zuurdesem, de producten die ze verkopen verschillen. Miek specialiseert in zuurdesemcroissants, iets waar niemand eerder aan dacht ondanks de populariteit van zuurdesem in Australië. Ze verkoopt ze aan koffiebars, op *farmer's markets* en twee keer per week in haar eigen bakkerij. Jurgen gaat voor brood en gebak en bouwde een 130 jaar oude blokhut om tot bakkerij. Hij verkoopt op donderdag aan lokale handelszaken, zijn bakkerij is uitsluitend op vrijdag en zaterdag open. Eén zondag per maand geeft

hij workshops over zuurdesem aan kleine groepjes. “Toen de bakkerij na een jaar verbouwingen opende, had ik geen flauw idee of ik 20 of 100 broden moest voorzien. Nu zit ik op mijn maximumcapaciteit (120 broden en 100 stuks patisserie) en ben ik bijna altijd uitverkocht, soms zelfs meteen na opening.”

LOKALE CONTEXT

Jurgen bakt een mengeling van Belgisch en Zweeds. “Krakend vers wit brood kennen ze hier niet, hier heb je over het algemeen geen broodcultuur. Behalve brood bak ik ook *fika* en *semilor*, Zweedse zoete patisserie. Vorig jaar won ik de prijs van beste semla van de streek. Het voelde als een soort lokale goedkeuring en bevestiging dat ik goed bezig ben hier.”

Miek houdt vooral van de ecologische revolutie die aan de gang is Down Under. “Ik ben altijd wel een vrij bewuste consument geweest, maar hier is gewoon zoveel meer mogelijk. Er is veel meer geld en aandacht voor lokaal, onbesproeid, duurzaam, verpakkingsloos. Verder is er een gunstig klimaat voor kleine ondernemers, mede door een cultuur van *stay at home* moms die creatief aan de slag gaan. Alles wordt gepromoot en verkocht via Instagram. Maar noem me geen *#bossmom*, ik ben voltijds ondernemer die toevallig ook kinderen heeft.”

Beide geven ze aan dat ze wat ze nu doen, nooit in België hadden kunnen waarmaken. Er is een groot verschil in prijszetting, want zowel de Zweedse broden als de Australische croissants gaan vlot van de hand aan vijf euro per stuk. Maar ook de markt en regelgeving is volledig anders.

Jurgen “Buiten de grote steden zoals Stockholm en Göteborg vind je hier weinig bakkerijen. Ik ben de enige in een omgeving van 70 kilometer, tussen onze woonplaats en de grens met Noorwegen zijn er zelfs geen bakkerijen te vinden. Dat terwijl we in België gemakkelijk naar één bakker gaan voor het brood, een andere voor de koffiekoeken en een derde voor de taarten. Er is daar een heel groot aanbod. Als bakker werk je enorm hard in België, zonder garantie op een succesvolle onderneming.” Maar ook de strenge reglementering speelde Jurgen parten in België. Hij probeerde zuurdesemcursussen te geven in een bijgebouw, maar dat mocht niet. “Het ging niet eens om voedselveiligheid, want daar was ik volledig in opgeleid.”

Miek “Ook al is het niet gemakkelijk om door te breken in Australië, toch is er een grote en specifieke markt voor wat ik doe. Het authentieke waar ik voor sta, komt hier goed aan. We gaan hier bijvoorbeeld rechtstreeks praten met de molenaars, we weten exact waar onze ingrediënten vandaan komen, terwijl Belgische bakkers gewoon een zak bloem kopen en daar stopt het. Omdat het product van hoge kwaliteit is, kan ik er een veel betere prijs voor vragen, terwijl je in België in een bikkelharde prijzenconcurrentie zou belanden.”

VOLDOENING UIT JE WERK

Miek “Het allerleukste vind ik dat ik vanaf nul gestart ben en altijd mijn duurzame en respectvolle manier van ondernemen kon blijven aanhouden. Ik ben mijn eigen baas en ik doe het op mijn manier, zonder te profiteren van mijn werk-

nemers of klanten. Ik ben ook graag succesvol; ik ga hard voor het artistieke en authentieke maar heb tegelijk ook gewoon een onderneming die financieel extreem gezond is. Allebei die aspecten heb ik kunnen bereiken zonder compromissen te sluiten. Na drie jaar bloeit de zaak en staan we aan de vooravond van een serieuze uitbreiding.”

Jurgen “De meeste voldoening haal ik uit het idee dat hier in de buurt niemand anders doet wat ik doe. Zo’n zes- tot achthonderd mensen eten wekelijks van wat ik maak. In België zou dat minder spelen, omdat je overal vers brood van de bakker kan kopen. Hier is het bij mij of is het helemaal niet. Die meerwaarde motiveert me enorm en maakt het ook moeilijker om eventueel te stoppen met bakken, want dan verdwijnt het weer in de streek. Het gevoel dat ik echt iets betekenen voor mensen, dat heb ik in België nooit gehad.

Instagram: [@ketbaker](#) en [@brodladan](#)

EEN WONING ONDER DE SPAANSE ZON KOOP JE NIET ONBEZONNEN

'Tirar la casa por la ventana' is een gekende Spaanse uitdrukking die letterlijk wordt vertaald als 'een huis door het raam gooien'. Spanjaarden gebruiken deze spreuk in situaties waarbij geld geen rol speelt. De meeste Belgen die dromen van een Spaanse vakantiewoning vragen zich daarentegen af 'kwanta kost?' Om een idee te vormen van de totale kostprijs van dergelijke vastgoedinvestering moet men meer dan enkel de aankoopprijs in acht nemen. Er zijn immers ook diverse verborgen fiscale kosten waarmee men rekening dient te houden.

**TEKST KIM VERHAEGHE EN SVEN HUBRECHT,
PRIVATE CLIENT SERVICES BIJ EY TAX CONSULTANTS**

Het kopen van een vakantiewoning in Spanje is al jaren erg populair onder de Belgen. Vooral de Spaanse Costa's en de Canarische Eilanden kunnen bekoren. In het kader van een aankoop van een Spaans onroerend goed is de taak van een notaris in Spanje beperkter dan deze van een Belgische notaris. U laat zich bij de verwerving dan ook best bijstaan door een advocaat in Spanje, die onder meer zal controleren of de bouwvergunningen in orde zijn. Hieronder bieden we een kort overzicht van de belangrijkste fiscale gevolgen die de aankoop van een vastgoed in Spanje met zich meebrengt. In het kader van deze bijdrage gaan we ervan uit dat de woning niet via een vennootschap wordt gekocht en dus louter een privéaankoop

uitmaakt. Voor de gevolgen inzake erfbelasting verwijzen we naar onze vorige bijdrage in dit magazine.

FISCALE KOSTEN BIJ AANKOOP

Indien u een nieuwbouwwoning koopt van een BTW-plichtige (bijvoorbeeld een projectontwikkelaar), betaalt u in principe BTW. Voor residentieel vastgoed (appartementen en woningen) bedraagt het BTW-tarief in Spanje 10%. Voor een bestaande woning betaalt u geen BTW maar registratierechten. Het tarief varieert hier van 6% tot 10%, afhankelijk van de regio waar het onroerend goed gelegen is. Noemenswaardig is dat de geliefde Canarische eilanden niet tot de BTW-zone van de Europese Unie behoren, en zij een eigen systeem van een belasting op de toegevoegde waarde kennen. Deze '*Impuesto general indirecto Canario*' kent over het algemeen lagere percentages (6,5% tot 7%) dan het algemene BTW-tarief op het Spaanse vasteland. Bij de aankoop van uw onroerend goed moet eventueel ook een zegelrecht worden betaald van 0,5% tot 2%, ook hier afhankelijk van de regio. Tenslotte kunnen er ook nog lokale belastingen (op de waardeverhoging van de grond) worden geheven.

FISCALE ASPECTEN ALS EIGENAAR

Overeenkomstig het dubbelbelastingverdrag tussen België en Spanje mag het land waar het onroerend goed gelegen is de onroerende inkomsten belasten. De inkomsten van uw tweede verblijf in Spanje zullen dus in Spanje worden belast (*'Impuesto sobre de la renta de los no residentes'*). Het belastingtarief bedraagt 19 % voor alle Europese rijksinwoners.

Als niet-inwoner van Spanje zal u de belastbare inkomsten van uw vakantiehuis jaarlijks moeten aangeven via het Spaanse aangifteformulier *'Formulario 210'*. Indien de woning wordt verhuurd, belast Spanje de werkelijke huurinkomsten. De bruto huuropbrengsten mogen worden verminderd met de interesten die eventueel worden betaald voor de aflossing van een lening, aangegaan voor de aankoop van de vakantiewoning. Indien de woning niet wordt verhuurd, zal de belasting geheven worden op een percentage van de kadastrale waarde. Concreet zal de Spaanse belastingadministratie een fictief huurinkomen gelijk aan 2% van de kadastrale waarde (*'Valor Catastral'*) belasten. Het percentage bedraagt 1,1 % indien de kadastrale waarde werd vastgesteld of herzien vanaf 1 januari 1994. Indien de kadastrale waarde werd vastgesteld na 1 januari 1994 en bijvoorbeeld € 300.000 bedraagt zal u € 627 belasting betalen ($€ 300.000 \times 1,10\% \times 19\%$).

Het inkomen van de Spaanse vakantiewoning wordt vrijgesteld van belasting in België. U zal echter toch aangifte moeten doen van deze onroerende inkomsten in uw Belgische aangifte personenbelasting onder code 1130 (en/of 2130). Het betreft immers een vrijstelling met progressievoorbehoud. België zal deze inkomsten dus steeds in aanmerking nemen om het belastingtarief te bepalen voor uw andere inkomsten. Dit heeft als gevolg dat u in een hogere belastingschijf kan terechtkomen, waardoor u toch meer personenbelasting zal betalen in België door het aanhouden van uw onroerend goed in het buitenland.

Voor het bedrag dat in de Belgische aangifte moet worden opgenomen, wordt ook hier een onderscheid gemaakt al naargelang het onroerend goed al dan niet verhuurd is. Indien het onroerend goed niet wordt verhuurd, moet de brutohuurwaarde worden aangegeven. De Belgische belastingadministratie aanvaardt dat men hiervoor 2 % (1,1 % indien vastgesteld of herzien vanaf 1 januari 1994) van de *'Valor Catastral'* aangeeft. De reeds betaalde buitenlandse belasting mag wel in mindering worden genomen van het aan te geven bedrag. Als het onroerend goed in het buitenland wordt verhuurd aan particulieren die het voor

privédoeleinden gebruiken, moet u de werkelijke brutohuur aangeven. Voor een in België gelegen onroerend goed moet men daarentegen slechts het (bescheiden) kadastraal inkomen aangeven. België is hiervoor veroordeeld door het Hof van Justitie. De Belgische fiscus houdt echter nog steeds vast aan de aangifte van de brutohuur. Indien men zich baseert op de rechtspraak van het Hof van Justitie kan men ons inziens echter ook in deze hypothese de waarde op basis van het *'Valor Catastral'* hanteren.

Daarnaast betaalt u jaarlijks een lokale onroerendgoedbelasting (*'Impuesto sobre Bienes Inmuebles of IBI'*) van 0,4% tot 1,3% op de kadastrale waarde, enigszins vergelijkbaar met de Belgische onroerende voorheffing. Tenslotte kent men in Spanje een vermogensbelasting (*'Impuesto sobre patrimonio'*) die wordt berekend over de nettowaarde van het onroerend goed volgens progressieve tarieven, gaande van 0,2% tot 2,5% met een vrijstelling van de eerste € 700.000. Deze vrijstelling verschilt per regio. Zo geldt er in Valencia een vrijstelling van € 600.000 en in Madrid zelfs een volledige vrijstelling.

MEERWAARDEBELASTING BIJ VERKOOP?

Indien u uw woning in Spanje verkoopt en daarbij een meerwaarde realiseert, rijst de vraag of deze meerwaarde belastbaar is. Overeenkomstig het dubbelbelastingverdrag mag het land van ligging ook de meerwaarde belasten. Spanje zal in principe een meerwaardebelasting van 19% heffen. In bepaalde gevallen geldt een lager percentage. De belastbare grondslag is gelijk aan het verschil tussen de verkoopprijs en de aankoopprijs. Men mag de kosten bij aankoop en de kostprijs van eventuele verbouwwerken wel in mindering brengen.

België zal deze opbrengst vrijstellen, opnieuw echter met progressievoorbehoud. De in België wonende belastingplichtige zal in België echter zelden aangifte moeten doen van een in Spanje behaalde meerwaarde. Dat komt omdat het Belgische interne recht alleen maar in de hypothese van speculatie overgaat tot belastingheffing op de gerealiseerde meerwaarde. De internrechtelijke bepalingen die meerwaarden op onroerende goederen belastbaar stellen in geval van een wederverkoop binnen een bepaalde termijn, gelden alleen voor in België gelegen onroerende goederen.

Stel dat er uitzonderlijk toch sprake is van speculatieve meerwaarde, dan is er in België alleen aangifteplicht met het oog op de toepassing van het progressievoorbehoud, hoewel deze meerwaarde bij belastbaarheid in België afzonderlijk belast geweest zou zijn.

CONCLUSIE

De aankoop van een tweede verblijf in Spanje heeft belangrijke fiscale gevolgen in Spanje en mogelijks ook in België. Men vormt zich daar best een correct beeld over vooraleer een verkoopovereenkomst te tekenen.

Meer info: ey.com

VASTGOED KOPEN IN HET BUITENLAND: KADASTERS

Vlamingen kopen graag een vakantiewoning in het buitenland. Spanje, Frankrijk en Italië blijven klassiekers, maar er zijn veel andere landen waar vastgoed wordt aangekocht, zoals Portugal, Griekenland of Hongarije. Ook voor Marokko en Turkije zijn liefhebbers, maar in deze rubriek Europees Recht gaan we ons verdiepen in de Europese Unielanden. Er is namelijk een ontwikkeling aan de gang bij de kadasters van die landen, die buitenlandse kopers ten goede kan komen.

MAKELAAR, NOTARIS, ADVOCaat EN ... KADASTER!

Laten we even de spelers bekijken die meestal ten tonele komen bij een aankoop in het buitenland. Hierbij wil ik vermelden dat ik niet alle juridische stelsels ken van al die verschillende vakantielanden in de Europese Unie, mijn kennisgebied is Spaans recht met een internationale en Europese invalshoek. Vaak vinden Vlamingen hun vakantiehuis "in den vreemde" via een makelaar, ter plaatse of zelfs vanuit België: de eerste contactpersoon. De tweede speler is over het algemeen de notaris, voor ondertekening van de aankoopakte. Als buitenlander is het in principe raadzaam u te laten bijstaan door een advocaat, die uw belangen ter harte neemt: de derde speler. En dan is er nog een vierde speler, die wel eens vergeten wordt, want de koper heeft geen rechtstreeks contact met deze belangrijke instelling: het kadaster. Onderzoek en formaliteiten bij het kadaster worden meestal door de andere spelers verricht, vooral notaris en advocaat, volgens de regelgeving en praktijk van het vakantieland.

WAAROM IS HET KADASTER BELANGRIJK?

Ja, waarom vermelden we die vierde speler eigenlijk? In maar liefst 26 Europese landen is het kadaster zo belangrijk, dat een overkoepelende internationale organisatie is

TEKST KRISTIEN LESAGE. ABOGADA (ADVOCATE IN SPANJE), POSTGRADUAAT EUROPESE STUDIES, VIW-VERTEGENWOORDIGSTER.

opgestart om de coördinatie en gebruiksvriendelijkheid van al deze nationale kadasters te verbeteren. Gebruiksvriendelijkheid voor buitenlandse kopers, daar gaat het om. Want in al die landen is het kadaster een belangrijke pijler van de rechtsveiligheid, een instrument om veiliger aan te kopen, om de kans op juridische moeilijkheden bij aankoop of achteraf zoveel mogelijk in te perken.

ELRA: EUROPESE ORGANISATIE VAN REGISTRATIEFUNCTIONARISSEN VAN ONROEREND GOED

Een hele mond vol, de naam van deze organisatie. Het klinkt allemaal wat bureaucratisch en ingewikkeld, maar de doelstellingen zijn praktisch. Het is de bedoeling dat de koper toegang krijgt tot de informatie van het buitenlandse kadaster, op een verstaanbare manier. Natuurlijk zijn niet alle kopers vertrouwd met het soort woordgebruik en gegevens die in het kadaster staan vermeld, ook niet in eigen land. Maar dan kunnen Vlaamse kopers wel beroep doen op een advocaat of notaris in Vlaanderen, voor uitleg over de inhoud van een kadastraal uittreksel. Nu is dat niet

vanzelfsprekend, zelfs al wordt de tekst vertaald: de rechtssystemen zijn te uiteenlopend. Daarom heeft ELRA verschillende projecten opgestart. IMOLA I heeft het Europees kadasterdocument ontwikkeld. Zijn opvolger, IMOLA II, werkt aan het kennisorganisatiesysteem, waarbij veel belang wordt gehecht aan een gemeenschappelijke terminologie of woordenschat. CROBECO was een pilootproject voor grensoverschrijdende elektronische eigendomsoverdrachten. Er is ook een "European Land Registry Network", een netwerk waarbij de kadasters van de verschillende landen informatie uitwisselen en elkaar helpen bij grensoverschrijdende procedures. Allemaal initiatieven waardoor internationale aankoop van vastgoed in de toekomst eenvoudiger en veiliger kan worden.

Bronnen:

https://e-justice.europa.eu/content_land_registers_at_european_level-108-maximize-nl.do
<https://www.elra.eu/>

www.lesagespanje.com

Klaar voor uw nieuw avontuur in het buitenland?

ING maakt uw leven als expat eenvoudiger door u te helpen bij het regelen van uw financiële zaken hier en in het buitenland. Ga naar [ing.be/expats](https://www.ing.be/expats)

RUBEN DONNÉ

GEBONDEN AAN DE ZEE

DEME Group voert wereldwijd grote bagger- en maritieme infrastructuurwerken uit. Die internationale dimensie is een must voor de Antwerpse onderneming. De rekrutering is daarop toegespitst. Een internationale loopbaan is voor haar werknemers nooit ver weg. Tijdens het sollicitatiegesprek wordt reeds gepeild naar de bereidheid om in het buitenland te werken. Voor wie dat wil, liggen er veel kansen. Zo ook voor Ruben Donné. Hij is uit het juiste hout gesneden en zijn leven leest als een avonturenroman: "Mijn plaats is op het water. Ik kan de zee niet missen. Een honkvast bestaan zegt mij weinig."

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

"Nochtans riep ik de eerste dag op het water: 'Nooit meer'. Maar vijf dagen later kwam ik als laatste van het water af. Ik was negen jaar oud en mijn ouders hadden me ingeschreven voor een zeilcursus." Zijn aardse ziel was helemaal verkocht aan het zeilen.

De aspirant-zeebonk was geboren. De kiem was gelegd: de watermicrobe bepaalde zijn studiekeuze, zijn professionele richting én leidde tot een bijzonder zeilproject. "Drie jaar lang woonden we in Kaapstad voor mijn vaders job. Een prachtige tijd op een topbestemming voor zeilers. De manier van leven sprak me heel erg aan. Terugkeren was niet gemakkelijk: opnieuw een ander schoolsysteem, nieuwe vrienden maken, maar vooral het gemis van het milde klimaat woog door. Lang dacht ik dat ik dat mijn toekomst in Zuid-Afrika lag. Maar intussen kochten mijn vriendin en ik een flat in Antwerpen en heb ik een uitdagende job bij DEME."

DE KIEM GELEGD

"De jaren Zuid-Afrika waren het grootste geschenk dat mijn ouders mij konden geven. Mijn passie voor het zeilen groeide week na week. Elke dag fietsten mijn vrienden en ik van school rechtstreeks naar de haven van Hout Bay. We waren amper twaalf en we poetsten de rompen van de wedstrijdboten in ruil voor tochtjes op échte zeiljachten. Niet veel later richtten we een lokaal zeilteam op. Snel zou alles in het teken van het zeilen staan. Ook de vakanties met onze ouders: we doorkruisten Zuid-Afrika, met de boot op de trailer en de tent in de auto. Terug in België studeerden meerdere teamleden van mijn nieuwe zeilclub aan de Hogere Zeevaartschool. Het werd een logische volgende stap. Ik studeerde er Nautische Wetenschappen, een opleiding

die theoretische en praktische kennis verschaft over het reilen en zeilen van schepen en het leven aan boord." "Toen ik in 2012 afstudeerde, ging ik aan de slag bij scheepvaartgroep Exmar. Ik schopte het tot officier op een tanker, maar besloot in 2017 mijn jeugdroom na te jagen. Ik wou solo de oceaan overvaren. Een project dat ik SailingChallenge4MS doopte, omdat mijn vader aan MS lijdt." Met zijn boot van amper 6,5m zeilde Ruben 15.000 km alleen op het water. Eerst in rechte lijn naar Brazilië en van daaruit naar Kaapstad. "Ter ondersteuning van het onderzoek naar MS konden sympathisanten een zeemijl kopen ter waarde van 10 euro. Na 90 dagen arriveerde ik. Met dit zeilavontuur achter de kiezen, werd ik nog zekerder van mijn stuk: een kantoorjob is niets voor mij. Op zee zijn is mijn leven."

ZEILER WORDT ZEEBONK

"Na Exmar ging ik aan de slag bij een logistieke partner van de Volvo Ocean Race, één van 's werelds grootste zeilwedstrijden. Zo'n event brengt een bijzondere logistieke uitdaging met zich mee. Alsof je een Formule 1-dorp bouwt, maar dan zonder enige infrastructuur ter beschikking. 150 containers reisden de wereld rond en ik reisde mee. Heel intens was het. Na een jaar onderweg zette ik terug vaste voet aan wal in België. Na een eerste passage als stagiair werd dit mijn tweede ervaring bij DEME. Ik wist dan ook wat ik kon verwachten. De sfeer binnen een baggerbedrijf is uniek. De bedrijfscultuur past me perfect. Het ritme spreekt me aan: zes weken werken en zes weken thuis. Intussen ben ik een jaar tweede stuurman op één van onze schepen." "Momenteel werken we met onze crew aan de verdieping van de Elbe, nabij Hamburg in Duitsland. Op een nieuw LNG-aangedreven schip. Na mijn Exmarperiode in de gasindustrie brengt dit beide werelden samen. Als tweede stuurman ben ik verantwoordelijk voor het

“HET TEMPO WAAROP IK
NIEUWE ERVARINGEN OPDOE,
LIGT HOOG.”

goede verloop op het dek. Soms neem ik het roer over van de eerste stuurman en kan ik effectief baggeren en het schip manoeuvreren. Op termijn ambieer ik zeker die functie, maar ik hou echt van mijn huidig takenpakket dat zich vooral buiten op het dek afspeelt, zo'n negen tot tien uur op een shift van twaalf uur. Ik stuur een team aan, maar ben ook zelf met mijn handen bezig. Van routine is geen sprake. De uitdagende vraagstukken volgen elkaar snel op. Geen enkele dag is hetzelfde.”

FLEXIBILITEIT

Baggeren is een ploegsport, daarom is de collegiale sfeer zo belangrijk. Bij de aanwervingen kijkt DEME verder dan het juiste diploma. Goesting om naar het buitenland te gaan en de persoonlijkheid van een potentiële werknemer zijn minstens zo doorslaggevend. “Ik denk dat de pool van de zeilers wel een goede is om te rekruteren, met jongeren die zich willen engageren voor een job op zee. Mensen zoals ik, die niet hele dagen achter een bureau kunnen zitten. Deze job heeft immers bepaalde consequenties. De sector vraagt veel in termen van inzet, werkuren en flexibiliteit. Belangstellenden haken vaak af omwille van het onregelmatige werkritme. Ik werk zes weken en ben

vervolgens zes weken thuis. Dat is ingrijpend, maar het is een manier van leven. De rol van de partner is daarbij vaak cruciaal. *It takes two to tango*. Vandaag is het vaak de partner die beslist of een werknemer ook echt expat wordt. Mijn vriendin en ik zijn samen sinds mijn studies. Zij kende de gevolgen van een relatie met een student van de Zeevaartschool. Ook voor je sociaal leven heeft het gevolgen.”

Ruben is uit het juiste hout gesneden: “Mijn affiniteit met de zee maakt dit een ideale job voor mij. We werken shifts van 12 uur. Dat laat toe om je job erg goed te doen. Dat werkt voor mij erg motiverend om er zes weken lang, dag na dag, voor te gaan. DEME is een bedrijf met een hands-on mentaliteit en een jonge uitstraling. Met een alom aanwezige wil om oplossingsgericht te werken, net zoals men dat van de medewerkers verlangt. De gezonde mix van jonge wolven en ervaren rotten is de sleutel tot succes van elk team. Het tempo waarop ik nieuwe ervaringen opdoe, ligt hoog. De internationale crew vind ik een mooi bijkomend gegeven. Door de diversiteit voel ik me net opnieuw in Zuid-Afrika. Het is een genoegen om voor dit bedrijf te werken.”

Zelf zin om bij DEME te gaan werken, surf dan naar deme-group.com.

Thuis in de Italiaanse Food Valley

Danny Daneels is een Vlaamse ondernemer actief in de vleesindustrie en zaakvoerder van de firma Commint in de Italiaanse regio Emilia-Romagna. Wekelijks ziet hij één miljoen hammen geïmporteerd worden naar Modena en omstreken. Het maakt hem tot dé tussenpersoon voor wie vlees wil verdelen in Italië. Daarnaast zet de uit Zottegem afkomstige *selfmade man* zich al vele jaren in voor de bevordering van de handelsbetrekkingen tussen Italië en België. Hij is discreet en amper sant in eigen land, hoog tijd dus om deze stille hoogvlieger in de kijker zetten.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Danny had een mooie job in Oost-Vlaanderen, maar zette in naam van de liefde een stap in het onbekende. Een foto spreekt duizend woorden, maar Danny en Patrizia weten dat een stem eenzelfde aantrekkingskracht kan hebben. “Het klinkt romantisch en haast als in een film, maar het was realiteit. Patrizia en ik werkten in dezelfde sector en hadden professioneel dagelijks telefonisch contact. De wederzijdse sympathie groeide. We besloten elkaar te ontmoeten, een eerste keer op het einde van de zomer in Rome. Vervolgens aan het Comomeer in de herfst. We communiceerden in het Frans, want Italiaans sprak ik niet. Negen maanden later huwden we. Vandaag zijn we 33 jaar verder.”

KWART VAN SALARIS

“Danny verhuisde in 1986 naar *La Bella Italia*. Omdat de liefde alleen de honger niet stilt, moest er brood op de plank komen. Dat brood verdient hij vandaag met de handel in vleesspecialiteiten. Het maakt Danny tot de belangrijkste tussenpersoon voor de Vlaamse vleesindustrie die actief wil zijn op de Italiaanse markt. “Doorheen de jaren bouwden wij een solide netwerk uit van leveranciers van vleesproducten van uitstekende kwaliteit. Dit zowel in Italië als in verschillende Europese landen, waaronder uiteraard ook België. De grootste Vlaamse vleesbedrijven zijn onze klanten. Zowel kwekerijen als slachterijen.”

“Die eigen zaak kwam er natuurlijk niet onmiddellijk. Met de hulp van mijn echtgenote vond ik

in eerste instantie een job in de transportsector, waarvoor kennis van het Italiaans niet noodzakelijk was. Het was een behoorlijke aanpassing, ook financieel. Ik viel terug op een kwart van mijn salaris. Maar al gauw kwam ik in contact met brokers in de vleeswereld, de sector waarin mij thuis voelde. Er kwamen aanbiedingen, maar die zouden uitmonden in een frequente afwezigheid. En we waren niet gaan samenwonen om elkaar slechts amper te zien. De vleesbranche bleef echter als een magneet aan me trekken en zo groeide het idee voor een eigen tradingkantoor. Ik richtte een vennootschap op met steun van het bedrijf van mijn vrouw. Zo ben ik mijn business gestart, met enkele andere vennoten.”

BELGISCHE KWALITEIT

“Ik leerde de markt kennen en zocht leveranciers in België en heel Europa. Een jaar later kocht ik de aandelen over en werd ik volledig autonoom. Mijn zaak ontwikkelde ik verder, verbreedde de kanalen, deed consultancy en marktonderzoek. Zo startten we onze business op, in het hartje van de vleessector, in de Italiaanse Food Valley. Nabij Modena is dat, wat dus niet enkel bekend staat om haar auto's, maar ook voor de voeding. Verkoop is niet mijn business, trading des te meer. Onze grootste activiteit is het vertegenwoordigen van buitenlandse bedrijven, voor wie we als officieel agent opereren. We hebben enkel kantoren, geen opslag. We behandelen vandaag zowat 65% van al het varkensvlees dat vanuit België naar Italië geëxporteerd wordt.”

“Belgisch varkensvlees is enorm populair in Italië. Zo zijn onze varkenshespen goed vet en daar houden de Italianen van. Het maakt hen perfect voor de drogerij. Veel 'Italiaanse' gedroogde hammen die je in de Europese supermarkt vindt zijn van oorsprong Belgisch. Ze versnijden de hammen in Italië tot de gekende vorm en laten het volgens hun traditie rijpen. Dit zijn echter geen Parmahammen. Een echte parmaham kan nooit uit het buitenland komen, die hebben altijd een strikt bepaalde lokale herkomst, terroir, naam en stempel. Slechts diegenen met het kroontje met het brandend vuur zijn de echte originele Parmahammen.”

Familie Danny Daneels

Parmigiano Reggiano bezoek met klanten

“VEEL ‘ITALIAANSE’ GEDROOGDE HAMMEN DIE JE IN DE EUROPESE SUPERMARKT VINDT ZIJN VAN OORSPRONG BELGISCH.”

DIOXINECRISIS

“Italië is een grote exporteur van afgewerkte producten. Zo produceert het 84 miljoen hammen per jaar, waarvan de helft gedroogde. Maar het is niet zelfvoorzienend in rundvlees, noch in varkensvlees, als grondstof. Ongeveer de helft wordt geïmporteerd. Wij verhandelen, importeren en verdelen ongeveer 900.000 kilo vlees per week of 44.000 ton op jaarbasis uit Nederland, Duitsland, België, Frankrijk, Spanje etc. Van karkas tot reeds verpakt voor de supermarkt. De verdeling gebeurt van Noord- tot Zuid-Italië, van Turijn tot Palermo. We hebben ook handelsrelaties in de Noord-Amerikaanse vleesmarkt. In absolute getallen is de hoeveelheid wel gehalveerd sinds de dioxinecrisis. De gevolgen waren groot. Vele tonnen vlees zaten vast. Op een zeker moment was er geen communicatie meer tussen de Belgische en Italiaanse overheid. Alles was geblokkeerd.”

“Wij startten procedures op om de goederen vrij te krijgen. Dat lukte mondjesmaat. En zo werd ik tussenpersoon en coördinator om de communicatie terug glad te strijken. Met politici, administratie en veeartsen. Zo kropen we uit de crisis.” Na afloop volgde de appreciatie. Danny werd benoemd tot Adviseur van de Buitenlandse Handel van België. Recent kreeg hij ook nog een decoratie als officier in de kroonorde, ter appreciatie voor zijn inzet voor het vaderland. “Het was geen gemakkelijke tijd, maar de appreciatie was enorm. Ik heb me trouwens altijd heel erg gewaardeerd gevoeld. Met veel klanten en leveranciers heb ik doorheen de jaren vriendschapsrelaties uitgebouwd.”

KRACHTIGE REGIO

De vleessector is één van de belangrijkste agrarische sectoren van Italië. Het heeft een traditie van meer dan 2.500 jaar in het produceren van voedingswaren van zeer goede kwaliteit. Italië telt heel wat exquise culinaire producten. Naast onze core business exporteren wij ook andere typisch Italiaanse specialiteiten zoals *parmigiano reggiano* kaas en *aceto balsamico*. Ik heb een voorrecht om in een heel mooie regio van Italië te wonen. Naast de voeding is onze regio sterk als de grootste producent van keramische tegels. En uiteraard kent iedereen de faam van onze automobiellindustrie: Lamborghini, Ferrari, Pagani, Maserati.

Het speelt zich allemaal af in mijn achtertuin. Geregeld zien we proefritten gemaakt worden met de nieuwste modellen. Onze regio telt heel wat gespecialiseerde kmo's en ingenieurs actief in mechanica. Ze leveren aan de grote autofabrikanten, maar ook aan andere firma's. Italianen bezitten écht vakmanschap, de feeling, de technologie, kunst haast.

“Veel minder bekend dan de ham, de kaas en de balsamico, zijn de kersen. Meer bepaald de kersen van Vignola. De lekkerste van de wereld. Ik heb zelf een tachtigtal bomen staan. Ze zijn lokaal en geografisch beschermd. In het seizoen exporteren we ze ook naar België. Tussendoor vieren we de oogst. Samen met de andere noordelijke regio's Lombardia, Piemonte en Veneto duwt Emilia-Romagna de Italiaanse economie. Economisch is het te vergelijken met Vlaanderen. Het is een van de rijkste regio's van Italië, misschien wel van Europa. Qua levenskwaliteit is het onovertroffen. Maar het is ook een land met een zware belastingdruk, een enorme bureaucratie en een bestuurlijk mismanagement. Leven in Italië is heel aangenaam, maar de bureaucratie is de kanker van de economie. Mochten we de administratieve organisatie hebben van België, het was het perfectste land van de wereld. Italië is verdeeld in twintig regio's, die op hun beurt onderverdeeld zijn in 110 provincies, met bevoegdheden die elkaar geregeld overlappen of zelfs tegen spreken. Een nachtmerrie voor wie iets gedaan wil krijgen. En toch ondanks dit alles, La Bella Italia houdt mij positief gestemd. Het kan mijn liefdesrelatie met het land geenszins bekoelen.”

Info: commint.net

Marleen Verstreken

Entreekaartje tot Noord-Italië

Op bezielde ondernemers staan grens noch limiet. Vlaanderen is een échte exportregio, een klein gewest in een grote wereld. De begeleiding van onze bedrijven die een lokale afzetmarkt of partners zoeken is een kolfje naar de hand van de Vlaams Economisch Vertegenwoordigers. Voor *Flanders Investment and Trade (FIT)* helpt Marleen Verstreken bedrijven slim te groeien in Noord-Italië, mét kennis van de markt.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGHE

Bescheidenheid is niet altijd een goede deugd. We mogen best trots zijn op de Vlaamse export. Voor al wie exportpromotie abstract in de oren klinkt, dient geweten hoe belangrijk export en buitenlandse investeringen zijn voor de welvaart. Marleen heeft de uitdagende taak om de Vlaamse bedrijven te helpen bij hun inspanningen in Noord-Italië en om Italiaanse bedrijven naar Vlaanderen te lokken.

ECONOMISCH HART

Verre buitenlanden hebben veel te beiden, maar ook de Europese markten tellen interessante opportuniteiten en zakenpartners. Marleen: “Het noorden is het economisch hart van het land en omvat enkele van de rijkste regio’s, zelfs op Europees niveau. Italië is uiteraard bekend als vakantieland, maar veel minder als belangrijke afzetmarkt. Het is nochtans de vijfde handelspartner van Vlaanderen. De afstand is beperkt en omwille van zijn lang gestrekte geografie ben je vanuit Milaan sneller in Brussel dan in Palermo. Ons takenpakket telt twee luiken: Vlaamse bedrijven helpen bij hun exportplannen en het aantrekken van buitenlandse investeringen.”

Met haar stijl, vernuft en een wereldwijde reputatie is Italië een keurmerk. Dat moet je weten als toekomstige exporteur. De meubelbeurs in Milaan is de grootste ter wereld en trekt 500.000 bezoekers. “De stad is dan één grote olievlek van design. Zes dagen lang is dat een 24uurs gebeuren. Maar Italië is natuurlijk meer dan de – in de media – alom tegenwoordige creatieve sector. De doorsnee mens in de straat heeft er oog voor, maar om de grote volumes draait design niet. De designniche is wel groter dan de mode. Veel groter doch minder bekend is de enorme afzetmarkt voor Vlaamse varkenshouders of azaleateelers. De rond Moederdag erg populaire azalea’s komen allemaal uit Vlaanderen, net zoals de anthuriums. Grootschaliger hebben de farmaceutische en de chemische industrie het grootste gewicht in de exportkorf.”

METAMORFOSE

Marleen geeft ondernemingen een duwtje in de rug bij hun ontwikkeling op buitenlandse markten. Haar job zit haar als gegoten. “Elke dag is een uitdaging, geen twee zijn hetzelfde. Ik haal veel voldoening uit geboekte reali-

saties. Een roeping klinkt verkeerd, maar mijn job is heel belangrijk in mijn leven. Hij biedt veel contacten en boeiende ervaringen. Ik mag me verdiepen in soms erg onbekende sectoren, die plots heel boeiend blijken te zijn. Wij zijn generalisten. Niet altijd even gemakkelijk in sectoren die je amper kent. Maar we kunnen ook terugvallen op gespecialiseerde productkennis vanuit de sectorfederaties. Succes in het buitenland wordt mede bepaald door de partners die jou het juiste inzicht te geven in de lokale wetgeving: zijn de structuren bureaucratisch of is de sector complex? Wij anticiperen op valkuilen en ondersteunen bij concrete marktbenadering, zoals marktonderzoeken en klantenbezoeken.”

Marleen is een boeiende gesprekspartner, die met veel kennis over producten en sectoren praat. Met haar stevig netwerk en jarenlange expertise is ze ideaal geplaatst om deze functie te vervullen. Sinds eind jaren '90 is ze verbonden aan het huidige FIT. Ze doet dit via discreet dieptewerk, maar ook op de vleugels van grote events, zoals de Wereldexpo in 2015. “Italië is een beurzenland en met jaarlijks meer dan tachtig internationale beurzen is Milaan de grootste speler. Wie aan Noord-Italië denkt, denkt aan Milaan en wie Milaan zegt, vernoemt mode en

Marleen Verstreken in goed Vlaams-Italiaans gezelschap, met links naast haar Ambassadeur Frank Carruet.

“ITALIANEN HOUDEN VAN TITELS. DE ZAKELIJKE TAAL IS ERG FORMEEL.”

design. Maar Milaan is meer dan dat en Noord-Italië is meer dan Milaan. Vergeet ook niet de andere belangrijke steden zoals Bologna, Verona, Turijn en Firenze. Werk je met agenten, met distributeurs, richt je een eigen filiaal op of ga je voor overnames? Over communicatie of een boodschap aanpassen aan de markt kan je een apart hoofdstuk schrijven. Het is niet omdat een sierteler top is in teeltinnovatie dat hij dit ook is in public relations.”

ONTMOETINGEN

“Het traditionele zakelijke contact speelt een grote rol in Italië. Persoonlijk contact staat veel hoger aangeschreven dan telefonisch of online contact. Italië steunt heel erg op commerciële agenten. Dat is eigen aan de economie, gebaseerd op kleine en middelgrote ondernemingen. Agenten ontmoet je veelal op beurzen. Zo bouw je contacten op die je daarna kunt aanspreken. Een product verkoopt zichzelf niet, ook een goed product niet. Het investeren in persoonlijke contacten vraagt tijd. Daarbij dien je als exporteur rekening te houden met de verschillende gebruiken en voorkeuren van de landen waarin je actief bent.”

“Terwijl een Nederlander gaat tafelen nadat de zaak beklonken is, doet een Vlaming dat in den beginne. Een Italiaan verkiest de Vlaamse aanpak. “Ieder land en iedere cultuur vragen een andere aanpak. Scandinaven kan je mailen, terwijl je bij Italianen weinig illusies moet maken en zeker niet verwachten dat je eerstdaags een concreet antwoord krijgt. Dit is iets wat je als exporteur moet weten van jouw potentiële zakenpartners. Ga er ook niet van uit dat een Italiaan Engels spreekt, dus communiceer in het Italiaans. Het is niet het eerste Vlaams bedrijf dat

mij verontwaardigd contacteert nadat ik een prospectielijst had doorgestuurd, maar nooit feedback kreeg, omdat ze contact zochten in het Engels.”

FORMEEL

“De kennis van het Italiaans is onontbeerlijk om in Italië zaken te doen. Maar ook de juiste vorm is dat. De zakelijke taal in Italië is erg formeel. Italianen houden van titels. Je schrijft dus iemand aan met *dottore*, want iedere universitaire noemt zich *dottore*. Het formele zie je ook vestimentair. Een Italiaan is nog steeds opgekleed als hij zaken doet. Een Vlaming zal gemakkelijk zijn jasje uitlaten als het warm is, maar voor een Italiaan is dat een kwestie van respect. Zeker in het financiële district van Milaan is iedereen opgekleed, inclusief das en smetteloos gepoetste schoenen. Je moet bepaalde geplogenheden in acht nemen als je met jouw producten een markt wil veroveren.”

“Zonder tweetalig te zijn, zou ik hier niet kunnen functioneren. Dat zeg ik ook tegen mijn stagiairs, voor wie hier boeiende taken weggelegd zijn, maar ze moeten wel Italiaans spreken. Er zijn een paar openers waarmee je altijd terecht kan in Italië. Eén ervan is voetbal, waarover iedereen een mening heeft. Maar door te zeggen dat je Vlaming bent, open je ook reeds deuren. De Italianen kennen *I Fiamminghi*, niet alleen de Vlamingen, maar ook de Vlaamse Meesters. Die cultuurhistorische band leeft heel erg. Dat is een dankbaar gegeven, want cultuur is een deuropener voor zakenrelaties in Italië. Ik geloof in die meerwaarde. Een cultureel event blijft hangen en een land of regio met een bepaalde culturele of culinaire levenskwaliteit spreekt sowieso velen aan. Je nodigt zowel Vlaamse als Italiaanse bedrijven uit, waarbij een expositie gekoppeld wordt aan een receptie met Vlaamse specialiteiten, garnaalkroketteken of Belgisch bier.” Culinaire diplomatie heet dat, weet Marleen Verstreken.

www.flandersinvestmentandtrade.com

WERKEN VOOR VLAANDEREN IN ITALIË

Vlamingen gaan overal ter wereld hun geluk beproeven en de bestemmingen moeten niet altijd aan de andere kant van de planeet liggen. De Italiaanse hoofdstad Rome bijvoorbeeld ligt op amper een dag rijden van Brussel. Misschien daarom is Italië een erg populaire plaats voor landgenoten om er zich te vestigen. De West-Vlaamse Hélène Reychler kwam er 18 jaar geleden eerder toevallig terecht. Vandaag combineert ze er haar Vlaamse achtergrond met haar liefde voor haar nieuwe thuisland.

TEKST LODE ROELS

“Mijn verhaal begint eigenlijk al bij mijn studiekeuze. Aangezien ik altijd al een passie had voor talen en andere culturen, ging ik vertaler-tolk studeren in Brussel. Bij de start van de opleiding moest je twee talen kiezen. Frans stond al snel vast, maar over de tweede taal twijfelde ik nog. Dat werd uiteindelijk Italiaans, omdat Italië voor mij synoniem was voor schoonheid, cultuur, kunst, muziek en mode.”

Na haar studies wist Hélène niet meteen welke richting ze uit moest gaan, maar haar twee proffen Italiaans hebben haar een duwtje in de rug gegeven: “Ze brachten me in contact met een Italiaanse schrijfster in Rome. Zij zocht iemand om haar te helpen bij haar nieuwste roman en ze wilde ook haar talen oefenen. Ik ben ingegaan op dat voorstel en zo kwam ik in oktober van 2001 in Rome terecht. Ik was toen 23 jaar. Nu moet je je voorstellen dat ik die vrouw nog nooit ontmoet had en zelfs nog nooit in Rome was geweest. Ik zie me nog staan op de luchthaven. We hadden afgesproken dat ik een boek van haar in mijn handen zou hebben zodat we elkaar zouden terugvinden. Het klikte gelukkig van bij de eerste minuut, dus dat zat meteen goed.”

Na ongeveer een jaar voor de schrijfster gewerkt te hebben had Hélène nood aan iets anders. “Via een van haar contacten kreeg ik de kans om aan de slag te gaan voor de biënnale in Venetië, bij de architectuurtentoonstelling. Dat was meteen een heel ander leven dan in Rome. Om te beginnen is Venetië natuurlijk een bijzondere en magische stad waar alles te voet gebeurt en er geen wagens zijn. Ook het ritme en de mentaliteit van de mensen was er totaal anders. Na nog wat omzwervingen kwam ik in 2004 terug in Rome terecht en heb ik 14 jaar lang voor de Jezuitenorde in het Vaticaan gewerkt.”

Sinds eind vorig jaar werkt Hélène bij de Vlaamse vertegenwoordiger in Rome. Die behartigt de Vlaamse belangen in Italië en bij de internationale organisaties die gevestigd zijn in Rome. Voor Hélène maakte het de cirkel perfect rond: “Het was altijd al mijn ambitie om beide werelden te combineren. Ik voelde me goed in Italië maar vind het een voorrecht om in zo’n unieke context te kunnen werken. Enerzijds ben ik trots om mijn eigen land van herkomst te kunnen vertegenwoordigen in Italië en

anderzijds kan ik dat nu combineren met mijn ervaring en kennis van m’n nieuwe thuisland.”

Nu en dan vergelijkt ze Italië nog wel eens met Vlaanderen: “Wat ik een enorme troef vind in Italië is het belang van tradities, ook in de keuken. De ingrediënten die je er terugvindt zijn nog veel meer seizoensgebonden dan in Vlaanderen, dat vind ik wel prettig. Als ik terug thuis ben en door Brugge wandel, valt me anderzijds altijd weer op hoe rustig, georganiseerd en proper die stad is. Misschien heb ik gewoon een vertekend beeld, want op den duur ben je een beetje toerist in eigen land. Ik merk bij mezelf dat ik Italiaanse kantjes begon over te nemen. Zo krijg ik regelmatig de opmerking dat mijn Nederlands heel ‘zangerig’ is geworden.”

Hélène woont in Rome, een stad die ze zelf het keerpunt tussen Noord- en Zuid-Italië noemt. “Het blijft een fascinerende stad. Zelfs na bijna twee decennia sta ik nog altijd verwonderd door de schoonheid en de grootsheid ervan. Het helpt natuurlijk ook wel dat je bijna elke ochtend kan opstaan onder een blauwe hemel (lucht). Ook al is Rome een Europese hoofdstad met heel wat buitenlanders, ik vind Venetië en Milaan veel kosmopolitischer. Soms heb ik de indruk dat de stad of het land stilstaan. In Vlaanderen denken mensen al lang ecologisch, door bijvoorbeeld elektrische steps te introduceren in steden. Zover is Rome nog lang niet.”

De balans die Hélène opmaakt over haar eigen immigratie is erg positief. Voor wie ook de stap wil wagen heeft ze twee tips: “In de eerste plaats raad ik een nieuwsgierige ingesteldheid en een open blik aan. Als je blijft vasthouden aan de manier waarop dingen in Vlaanderen gebeuren, zal dat veel frustraties met zich meebrengen. Ook kennis van de taal is enorm belangrijk om beter te integreren.” Zowel persoonlijk als professioneel gaat het Hélène voor de wind momenteel, dus over de toekomst is ze heel duidelijk. “Tot nader order mag alles blijven zoals het nu gaat. Ik heb een 11-jarige zoon hier en een mens voelt zich toch nog het meeste thuis op de plaats waar zich de affectieve relaties bevinden. Momenteel is dat dus Rome. Voor het overige zie ik wel wat er op mijn pad komt.”

Beluister onze podcast op Spotify of Apple podcasts.

ONTMOETINGEN in China

Samen met H.K.H. Prinses Astrid, Vlaams minister-president Jan Jambon, ministers, bedrijfsleiders en afgevaardigden van vele organisaties, ging onze voorzitter, Eddy Bonne, op handelsmissie naar China. Doel van de missie? De handelsrelaties tussen België en China versterken. Doel van VIW? Het betere netwerkwerk. Een handelsmissie is immers de ideale gelegenheid om te netwerken met een interessante mix aan beleidsmakers, Vlaams en federaal, bedrijfsleiders, academici en andere stakeholders.

Met zijn 632 deelnemers verpulverde de handelsmissie naar China het vorige deelnemersrecord. De Chinese markt heeft veel potentieel en dat beseffen de Vlaamse en Belgische bedrijven. De teller van de ondertekeningen van contracten en principeovereenkomsten tijdens de missie stond haast op 60. Het bonte gezelschap telde 282 bedrijven, vertegenwoordigd door 465 zakenmensen. Daarnaast reisden er ook elf universitaire instellingen mee, goed voor 25 academici. De rest van de delegatie bestond uit ministers, ambtenaren, vertegenwoordigers van werkgeversverenigingen en journalisten.

Dat een missie naar China op zoveel belangstelling kan rekenen, hoeft niet te verwonderen. Het is stilaan de grootste economie van de wereld en blijft snel groeien. Het belang voor België is niet min. We importeren voor ruim 15 miljard euro en we exporteren voor bijna 7 miljard euro naar China. Daarmee is China onze 10de belangrijkste klant en onze 7de belangrijkste leverancier. Zoals in vele westerse landen oogt de handelsbalans behoorlijk negatief. Reden te meer dat we moeten focussen op

dit gigantische en snel groeiende land. Dat China de weg naar Europa heeft gevonden, is al langer duidelijk. Aan ons nu om de connectie wederzijds te maken. Het maakt elke inspanning waardevol.

Waarom neemt VIW deel aan een economische missie? Een terechte vraag. Handelsmissies hebben immers vooral tot doel om commerciële contacten te leggen en dat is geen opdracht voor VIW. Omdat voor bedrijven die internationaal zakendoen, het uitzenden van een expat een relatief kleine stap is. Misschien zelfs de volgende stap die zij ondernemen. En dan staat VIW klaar met relevant, duidelijk, en persoonlijk advies. Zowel voor, na als tijdens het verblijf in het buitenland kunnen expats bij ons terecht. Voor VIW was het een ideale gelegenheid om zich op de kaart te zetten bij talrijke bedrijven die vroeg of laat

mondiaal actief worden, misschien niet alleen in China, maar overal waar deze Vlaamse bedrijven hun zonen en dochters naartoe sturen. Het is ontzettend belangrijk dat men VIW als een volwaardige partner kent en erkent.

Onze stichting heeft er ook alle belang bij om deel uit te maken van het grote ecosysteem dat zo'n prinselijke missie vormt. Contacten verlopen er vlotter, informeler. Er is ruimte en tijd om écht van gedachten te wisselen. Die interconnectiviteit is belangrijk. Er ontstaat vertrouwen en er worden zowel kennis als ervaringen uitgewisseld.

Voor VIW leverde het alleszins meerdere potentiële zakelijke partners op. Dit maakte van de missie ook voor VIW één grote opportuniteit, die uitdijt als een olievlek.

© Foto: BELGA - Waals minister-president Willy Borsus, Staatssecretaris Pascal Smet, toenmalig Vice-Eerste Minister Didier Reynders, Prinses Astrid, Minister van Buitenlandse Handel Pieter De Crem en Vlaams minister-president Jan Jambon aan het Tank Shanghai museum.

Yaaba Madeleine in Burkina Faso

Voormalig radiojournaliste en programmamaakster Madeleine Sergooris is thuis in Burkina Faso. Hoewel ze tot haar veertigste nooit een voet op het Afrikaanse continent had gezet, zou ze vanaf dan geregeld heen en weer hoppen tussen Brussel en Ouagadougou. Dertig jaar geleden tekende ze in het West-Afrikaanse Sahelland de eerste contouren van haar huidige leven. Vandaag is ze gehuwd met Tidjane, een Burkinabé. Zijn kinderen en kleinkinderen noemen haar allemaal yaaba, dat betekent grootmoeder in het Mooré. Hun yaaba is onze vertegenwoordigster.

TEKST KOEN VAN DER SCHAEGBE

Een wonderlijk aanstekelijk dynamisme is Madeleine eigen. Haar ogen spreken Burkinabé, haar mond Nederlands. Ze had een beroep zonder grenzen en toen ze met pensioen ging, vloog ze definitief de liefde achterna. Naar het kleinste van de Sahellanden, dat in de zon ligt te bakken.

AFRIKAANSE FILM

“Mijn fascinatie voor Burkina begon met de film Yaaba, toeval of niet, van Idrissa Ouédraogo, hij was één van de eerste Afrikaanse cineasten die in Cannes bekroond werd. Ik werkte toen als filmrecensente en cultuurjournaliste voor de VRT-radio. Ik was zo onder de indruk van de poëzie, de traagheid, de weidse beelden van de brousse en de vriendschap tussen yaaba en twee dorpskinderen, dat ik in 1991 spoorwegs naar Ouagadougou vertrok om het FESPACO bij te wonen. Dat was toen het belangrijkste filmfestival voor Afrikaanse producties van het hele continent.”

“Daarna bracht ik van elke FESPACO-editie verslag uit voor de radio. De interesse groeide omdat meer en meer Afrikaanse films hun weg vonden naar alternatieve filmfestivals, ook in Vlaanderen. Ik bleef in West-Afrika rondhangen, maakte er nog andere radio- en televisiereportages voor de VRT. Samen met de lokale televisie maakte ik vanaf 1997 documentaires over kinderarbeid voor het Burkinese ministerie van Arbeid en Jeugd. Er volgden ook opdrachten voor UNICEF, Save the Children, ... Tijdens één van die reportages in Ouaga leerde ik mijn man Tidjane Barry kennen.”

AFRIKAANSE FAMILIE

“Mijn leven was niet echt op eigen kinderen afgestemd, maar dat is nu wel anders. Mijn stiefkinderen en adoptiekinderen zijn intussen mijn kroost, mijn Afrikaanse familie. Intussen ken ik dit land al wat beter, heb er veel in rondgereisd. De rest van het continent ken ik niet. Maar daar komt verandering in, omdat ik meer tijd heb om andere landen te bezoeken. In Ouagadougou voel ik mij thuis alsof ik in Burkina geboren en getogen ben. Mijn man voelt zich net zo thuis in België. Hij was de eerste Afrikaan die mijn moeder persoonlijk de hand schudde. De gastvrijheid in beide culturen, dat was heel vanzelfsprekend, niet alleen van zijn

en mijn familie, ook van mijn gemeente Ternat. Zo hebben we in Tidjanes geboortedorp een lagere en middelbare school kunnen oprichten dankzij de gemeentelijke project-subsidies voor ontwikkelingssamenwerking van Ternat.” Madeleine is niet de enige Vlaamse in Burkina Faso. In de hoofdstad Ouagadougou woont een relatief grote Nederlandstalige gemeenschap. “Ik geef momenteel Nederlandse les aan Afrikanen, Europeanen en zelfs Franstalige Belgen. Vooral bij gemengde koppels leefde de vraag naar Nederlandse lessen voor volwassenen. Ik wil ook onze Vlaamse films, muziek, literatuur meer bekend te maken. Van hieruit groeide mijn engagement om ook voor Vlamingen in de Wereld een actieve rol op te nemen. Met mijn echtgenoot spreek ik Frans, de officiële taal. Daarnaast spreek een mondje Mooré en Fulfuldé, de twee lokale talen van mijn schoonfamilie. Vooral met de kleinkinderen is dat. Lachen gegarandeerd.”

SHOP TAXFREE - EENVOUDIG EN SNEL

Reis je geregeld naar Europa? Lees dan zeker verder! ZappTax maakt taxfree shoppen eenvoudiger voor niet-Europese consumenten, zodat zij sneller de btw terugbetaald krijgen aan het einde van hun reis. Heel handig, geen papieren rompslomp en snel. Noem dit gerust een revolutie. ZappTax is zowel actief in België, Frankrijk, Spanje als het Verenigd Koninkrijk. ZappTax is een Belgische startup en verleent een innovatieve service waarmee je belastingvrij winkelt met behulp van een smartphoneapplicatie.

GEBRUIKSGEMAK

ZappTax zet de huidige marktdynamiek op zijn kop. Het plaatst de reiziger centraal in het hele proces. Daarvoor is zelfs geen samenwerking met winkeliers nodig, wat ook wil zeggen dat het in alle winkels in België werkt! Wát een verschil met het bestaande omslachtige systeem. Een gebruiker getuigt: "Vóór onze reis creëer ik de trip in de app. Eens we onze aankopen gedaan hebben, maken we een foto van de facturen en laden we ze op in de app. Niet veel later ontvangen we dan een document van ZappTax dat we aan de douane moeten laten afstempelen. Een foto van dit afgestempelde document laden we op in de app. Een dag later staat het geld op onze rekening."

Helemaal anders dan het huidige omslachtige systeem, waarvan amper 20 procent van de rechthebbenden gebruikmaakt. Je bent bovendien niet meer afhankelijk van de medewerking van de handelaars. De doorlooptijd vermindert van enkele maanden tot maximaal enkele dagen. Het gebruiksgemak spreekt boekdelen. "Veel gemakkelijker dan vroeger waarbij je alle verschillende winkels apart moest aanschrijven. Soms kreeg je zelf geen antwoord, nu regelt ZappTax dat allemaal."

IDEAAL VOOR EXPATS

Een erg aantrekkelijke app voor landgenoten die buiten de Europese Unie wonen. "Doordat we in 2017 verhuisd zijn van België naar Zwitserland kunnen we gebruik maken van ZappTax om de Belgische BTW terug te vorderen op aangekochte goederen. Het hele proces kost weinig moeite

STAP 1
Download de app (promo code "VIW004") en vraag facturen op naam van ZappTax als je aankopen doet.

STAP 2
Stuur de foto's van jouw facturen door via de app.

STAP 3
Druk de eindfactuur af die wij je per email zullen bezorgd hebben en vraag aan de douane om het af te stempelen voor je vertrek.

STAP 4
Neem dan een foto van de eindfactuur nadat het gestempeld werd.

STAP 5
...en je krijgt je geld terug in 24u (op je bankrekening, Allpay, PayPal,...).

en het is een aangenaam voordeel voor ons." Die vrijstellingsregeling geldt enkel voor wie buiten de EU woont. Zij kunnen zo heel wat geld besparen tijdens reizen naar België of Europa.

ZappTax groeit uit tot onmisbare schakel tussen de detailhandelaar en de expat of wereldreiziger. Tot 100.000 transacties per jaar genieten de taxfreestatus. Iets om bij stil te staan, de volgende keer als je schoenen, een maatpak of een uurwerk koopt. ZappTax bevindt zich op het kruispunt van de reis-, retail- en fintechindustrie. De intercontinentaal reizende gemeenschap geniet mee van dit oplossingsgerichte financiële hulpmiddel. Ook jij!

TERUGKEERDATUM

Registreer je terugkeerdatum zo snel mogelijk zodat we deze snel kunnen behandelen tijdens de drukke vakantieperiode.

Opgelet! Wijziging Belgische wetgeving: vanaf 1 januari 2020 stijgt het minimum aankoopbedrag voor een tax refund van € 50 naar € 125.

Vanaf begin volgend jaar wordt het zelfs nóg eenvoudiger om de BTW op je aankopen terug te krijgen! ZappTax werkt namelijk mee aan een project van de Belgische overheid om het hele proces te digitaliseren. Daardoor zal je geen formulieren meer moeten printen of langs de douane passeren voor vertrek. Volg alle ontwikkelingen op de voet via Vlamingen in de Wereld!

PROMO
Registreer nu met promo code "VIW004" en krijg een extra €3 refund*

* Refund moet voor een totaal geconsolideerde aankoopbedrag van minimum €600 BTW incl. zijn. Promo code enkel van toepassing bij nieuwe registratie.

Download on the App Store
GET IT ON Google Play
zapptax.com

NEDERLANDS taalonderwijs van de toekomst

Wanneer u als gezin naar het buitenland verhuist, kunt u er bijna niet omheen: uw kind groeit meertalig op. Tegelijkertijd meerdere talen en culturen leren kennen is een groot cadeau voor uw kind. Als ouder is het echter wel van belang dat u weet wat u doet. LanguageOne ontwikkelde vanuit haar eigen scholen een lesprogramma dat gezinnen in het buitenland ondersteunt bij het meertalig opgroeien.

TEKST HENK ZWART

WAT BETEKENT MEERTALIGHEID?

De meeste 'moderne' onderzoekers zijn het erover eens dat meertaligheid inhoudt dat u twee (of meer) talen kunt begrijpen en gebruiken in een bepaalde context en met een bepaald doel. In het meertalige België geldt dus voor de meeste Vlamingen die enige woorden Frans spreken, dat zij meertalig zijn. Dit betekent echter nog niet dat zij in beide talen even vaardig zijn.

Daarom is het handig om differentiatie in de taalbeheersing aan te brengen. Ruwweg maken we hierbij onderscheid tussen de thuistaal en de schooltaal. De taalvaardigheid van kinderen die in een meertalige omgeving opgroeien is in drie categorieën in te delen:

1. Het kind spreekt twee of meer talen, geen van die talen op het niveau van eentalige leeftijdsgenoten.
2. Het kind spreekt twee of meer talen, waarvan één op het niveau van eentalige leeftijdsgenoten.
3. Het kind spreekt twee of meer talen, beide of meer op het niveau van eentalige leeftijdsgenoten.

Het mag duidelijk zijn dat het belangrijk is om de eerste categorie te vermijden. Taal is uiteindelijk het vehikel dat we in alle vakgebieden gebruiken om de wereld om ons heen te duiden. Het is essentieel dat kinderen daarbij ten minste één taal goed beheersen. Veel kinderen in een internationale omgeving eindigen in de tweede categorie, waarbij de taal met de beste beheersing vaak de taal van de school is, ten koste van de moedertaal. Het volgen van Nederlands moedertaalonderwijs is een belang-

rijke voorspellende factor voor het behoud van de Nederlandse moedertaal.

EEN NIEUWE WERKWIJZE

De 'traditionele' werkwijze van Nederlandse Taal- en Cultuur (NTC)-scholen ging tot een paar jaar geleden sterk uit van de Nederlandse context en Nederlandse methodieken. Omdat dit in de aansluiting bij terugkeer problemen opleverde, ontwikkelde LanguageOne een lesprogramma op maat voor leerlingen die opgroeien in een internationale context. Het LanguageOne Lesprogramma is gebaseerd op de leerlijnen van de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB). Deze leerlijnen gaan uit van de internationale context waarin de jongeren opgroeien en verbinden deze met de Vlaamse eindtermen en de Nederlandse kerndoelen.

"Het lesmateriaal van LanguageOne sluit perfect aan bij onze situatie door het IB®-curriculum als uitgangspunt te nemen en tegelijkertijd de NOB-leerlijn te volgen, zodat we ook voldoen aan de Nederlandse en Vlaamse einddoelen."

KOEN VERRECHT, LERAAR NEDERLANDS NIST INTERNATIONAL SCHOOL BANGKOK

Daarnaast wordt de taalontwikkeling geboden binnen aansprekende en actuele thema's die voortkomen uit een internationale onderwijsfilosofie. Hierdoor sluit het aanbod beter aan bij de daadwerkelijke leefomgeving van de leerlingen en kan er verbinding en maatwerk geboden worden voor leerlingen met verschillende startsituaties.

CULTUUR

Een belangrijke pijler van de taalontwikkeling is de simultane ontwikkeling van een stevig cultureel fundament. Het traditionele NTC-onderwijs in het buitenland was erg gericht op taalverwerving via traditionele methodieken vanuit de Nederlandse context. Het feit dat gemiddeld slechts 10% van de leerlingen van NTC-scholen afkomstig is uit België, zorgde ervoor dat dit culturele aspect voor Vlaamse leerlingen vaak onderbelicht bleef.

Door middel van het LanguageOne Lesprogramma kunnen scholen niet alleen beter inspelen op de specifieke taalsituatie van leerlingen, maar ook op de culturele aspecten van taal. Intercultureel begrip is daarbij van groot belang en bestaat niet alleen tussen culturen van verschillende landen, maar juist ook tussen groepen binnen landen. Dit begrip gaat verder dan de vrij oppervlakkige kennis van 'typisch Vlaams' eten, nationale kleuren, populaire muziek etc., maar biedt jongeren ook een mogelijkheid een stevige culturele basis te ontwikkelen rond cultuurgebonden vraagstukken als wat schoonheid is, hoe expressief men communiceert, wat we zien als gerechtigheid en welke rollen iemand vervult.

De basis voor intercultureel begrip vormt daarbij kennis van verschillende culturen binnen en tussen landen, vervolgens de conceptuele verdieping daarvan en tot slot het kunnen bepalen van de eigen positie ten opzichte van andere culturen.

AL 35 JAAR LANGUAGEONE

Het bieden van voldoende Nederlandse taalinput is in het buitenland een uitdaging. Kinderen kunnen uitstekend meerdere talen tegelijkertijd leren en hier veel voordeel uit halen. LanguageOne ondersteunt Nederlandstalige gezinnen via de eigen scholen in Azië, het Midden-Oosten en Australië, en waar ook ter wereld via afstandsonderwijs. Sinds dit jaar kunnen ook andere scholen gebruikmaken van het LanguageOne Lesprogramma.

Meer weten? www.languageone.nl

VLAAMSE ANTROPOLOGE IN TORONTO

De West-Vlaamse Sarah Hillewaert is *associate professor* aan de universiteit van Toronto (Canada), op de afdeling linguïstische antropologie. Ze kwam daar in 2013 terecht na omzwervingen in Kenia en de Verenigde Staten. Het was haar interesse voor de Keniaanse jongerentaal *Sheng* die jaren daarvoor de basis legde voor haar latere professionele leven.

TEKST LODE ROELS

Sara Hillewaert is afkomstig uit Oostkamp, vlakbij Brugge. Nooit had ze eraan gedacht om een academische carrière uit te bouwen. Sarah wilde namelijk danseres worden. Maar meteen na de middelbare school, had haar moeder een duidelijke boodschap: "Ik weet nog goed hoe ze me voor de keuze plaatste: ofwel ging ik dansen, maar dan stond ik er alleen voor. Ofwel koos ik voor de universiteit en dan zou ze me financieel helpen. Ze verbood me nooit expliciet om te gaan dansen, maar ze wilde vooral dat ik toch een diploma zou behalen."

Sarah koos voor de laatste optie: "Op aanraden van mijn zus schreef ik me in aan de UGent om Afrikaanse studies te beginnen. Ongeveer halfweg mijn studies wilde ik samen met een vriendin de theorie wel eens in de praktijk gaan bekijken en trokken we enkele weken rond in Kenia. Het land zou me niet meer loslaten, ik had er een nieuwe passie bij."

Tijdens het laatste jaar van haar studies keerde Sarah terug naar Kenia: "Tijdens mijn verblijf raakte ik gefascineerd door *Sheng*, een jongerentaal die vroeger gelinkt was aan de *slum* cultuur, maar ondertussen erg populair is geworden. Ik besloot om mijn licentiaatsthesis erover te schrijven en ben in Kenia die jongerentaal en jongerencultuur gaan bestuderen. Dat heeft eigenlijk de basis gelegd voor mijn latere professionele leven."

Met een universitair diploma op zak moest Sarah opnieuw knopen doorhakken over haar toekomst: "Een van mijn professoren raadde me aan om mijn onderzoek voort te zetten omdat hij heel wat potentieel zag in de connecties tussen taal en cultuur en culturele veranderingen. Hij stelde voor om te doctoreren in de linguïstische antropologie. Maar dat vakgebied speelde zich vooral af in Noord-Amerika en zo kwam plots de Verenigde Staten in beeld." Aanvragen voor universiteiten en studiebeurzen gingen op de post en uiteindelijk kreeg Sarah een beurs van The Belgian American Educational Foundation om aan de universiteit van de Amerikaanse staat Michigan te gaan doctoreren. "Ik arriveerde daar in 2004 en makkelijk was het niet, die eerste maanden. Ik moest wennen aan de luide Amerikanen, het gebrek aan lekker eten en gezelligheid. Maar vooral les volgen in het Engels zorgde aanvankelijk voor problemen. Ik sprak op zich wel Engels, maar les volgen over complexe materie en tegelijkertijd notities nemen is toch wat anders. In het begin vertaalde ik alles in mijn hoofd en nam ik nota's in het Nederlands, maar dat was

natuurlijk onbegonnen werk omdat ik niet snel genoeg kon vertalen en schrijven (lacht)."

Tijdens haar doctoraatstudies in Michigan kwam Sarah opnieuw in Kenia terecht als sluitstuk van haar onderzoek. "Ik ging er leven in de stad Lamu, op het gelijknamige eiland. Lamu loopt economisch toch wat achterop, is politiek gemarginaliseerd en kampt met heel wat uitdagingen. Ik wilde weten hoe jongeren daar omgaan met die realiteit en hoe zich dat reflecteert in hun taalgebruik. Ik heb er uiteindelijk drie jaar geleefd en meegedraaid in de samenleving."

Na Kenia keerde Sarah terug naar Michigan om haar doctoraat af te werken. Opnieuw doemde dezelfde vraag op: 'Wat nu?'. Ook nu rolde Sarah vanzelf in de volgende stap: "Eigenlijk begin je al in je laatste jaar te zoeken naar werk. De academische jobs, zeker in mijn niche, zijn niet dik gezaaid. Toen er een baan in de Canadese stad Toronto op de radar verscheen, was ik meteen geïnteresseerd.

Canada ligt vlakbij de VS maar leunt toch veel dichter aan tegen Europa. De selectieprocedure was lang en intens, maar uiteindelijk kreeg ik een jobaanbieding aan de Universiteit van Toronto."

"Ik was uiteraard blij, maar er werd heel veel van me verwacht," gaat Sarah verder. "Mijn job kon leiden naar een vaste benoeming, maar daarvoor moest ik binnen 5 jaar een vastgelegd aantal artikels schrijven en een boek publiceren. Daarenboven moest ik alweer wennen aan een nieuw land. Voor veel mensen zijn Canada en de VS hetzelfde, maar dat is niet zo. Ik heb Canada een stuk liever dan de Verenigde Staten, dat geef ik toe. Toronto is ook heel divers en *open-minded*. Je hoort hier zoveel talen en ziet enorm veel verschillende culturen. Al blijft vrienden maken problematisch, iets wat ik bij zowat alle immigranten hoor."

Het is Sarah gelukt om alle artikels te schrijven en sinds 5 november is ook haar boek beschikbaar. Afgelopen zomer werd ze dan ook vast benoemd als *Associate Professor*. De toekomst kijkt ze positief tegemoet: "Ik heb de afgelopen jaren erg hard gefocust op mijn professioneel leven en wil het nu wat rustiger aan doen. Ik ben ondertussen ook getrouwd en heb een huis gekocht en ga mijn persoonlijk leven nu verder uitbouwen. Op termijn wil ik ook een gezin stichten. Mijn man is van Kenia, dus dat blijft een regelmatige bestemming, maar voorlopig blijf ik in Toronto."

Beluister onze podcast op Spotify of Apple podcasts.

ReisMarkt

REIZIGERS INFORMEREN REIZIGERS

15 maart 2020

Stadshallen Brugge

10u > 18u

tips van > 200 ervaren reizigers

reismarkt-brugge.be

KORTINGSBON

-2,00€*

gratis t.e.m. 30 jaar

* Geldig voor 2 personen

* Koop je ticket online en ontvang € 3 korting

ANGST VOOR HET BRANDIJZER

DE SCHANDVLEK DIE ELKE EXPAT WIL VERMIJDEN EN HERSTEL TEGENHOUDT:
GEZIEN WORDEN ALS DE MAN/VROUW DIE HET ALLEMAAL NIET AAN KAN.

Als iemand mij tien jaar geleden had gezegd dat ik vandaag een zelfstandige online praktijk zou voeren, dan had ik je nooit geloofd.

De maatschappij waarin ik leef, mijn opvoeding en opleidingen hebben altijd tot op zekere hoogte een lijn uitgezet over hoe ik werd verwacht mijn leven te leven en mijn professionele praktijk te voeren. Het betekende voor mij geen kunsthumaniora muziekonderwijs en geen conservatorium wegens "geen toekomst in te vinden". Het hield wel in goede punten halen, kennis vergaren, een vaste job hebben (liefst bij de overheid) die mij van een goed pensioen zou verzekeren, te allen tijde voorkomen dat ik ontslaan word (lees: niet teveel je gedacht zeggen), een man zoeken, kinderen op de wereld zetten en in de zomer enkele weken op vakantie gaan.

Het is allemaal wel wat anders gelopen. Muziek maakt nog steeds een belangrijk deel uit van mijn leven, na zeven jaar werken in dienstverband en burnouterige toestanden startte ik een zelfstandige praktijk op en ik zeg graag mijn gedacht. Mijn stem wordt dus op alle mogelijke manieren ingezet.

Ik ben in beweging. De mens is in beweging.

Maatschappijen evolueren, culturele rituelen en gebruiken kennen transformaties en heersende visies veranderen doorheen de tijd. De wereld is in beweging. Noch zij noch ik zijn beiden nog dezelfde als respectievelijk 37 en 51 jaar geleden.

Alles verandert. Of toch niet.

Wat sinds 3000 jaar opvallend onveranderd is gebleven is

het zwijgen over het feit dat we al maanden thuis voor ons uit staren en we op ons eentje koffie drinken. We zwijgen over het ontbreken van een seksleven met onze partner. We zwijgen over hoe verdomd alleen we ons voelen. We zwijgen over de gedachte dat we niet weten wat we hier als expat eigenlijk doen. We zwijgen over de financiële moeilijkheden die er zijn en het lek in onze energie dat steeds groter wordt. Hier wordt in alle talen allemaal over gezwegen.

De lippen blijven stijf op elkaar als het gaat over de angsten die we hebben, de fles wijn die we stiekem elke dag onze lijven binnen gieten, de plotse huilbuien die ons overvallen en de constatactie dat het hele expatgebeuren in de verste verte niet tegemoet komt aan onze verwachtingen. Velen spreken nog sneller over hun bh-maat, seksuele voorkeuren, hoeveel scheten ze op een dag laten, de status van hun bankrekening of politieke voorkeuren dan hoe het werkelijk met hen gaat.

Daar wordt niet over gesproken. Dus vertellen we het netwerk in ons geboorteland over dat fantastische koffiehuis dat we ontdekten in de nieuwe stad. We hijsen ons in onze beste jurk voor dat etentje met de collega's van onze partner. Na alweer een dag van tien uur werken (met mensen bij wie 'efficiënt' soms niet in hun woordenboek staat) vertellen we bij onze thuiskomst breed glimlachend dat die promotie eindelijk binnen is en op het eerstvolgende feestje van de plaatselijke expatcommunity vertellen we de ene grappige anekdote na de andere. En het wordt allemaal overal warm onthaald.

NIEUW LAND, DEZELFDE SHIT

Alsof dat allemaal nog niet genoeg is, duiken ook oude moeilijkheden (waarvan we dachten dat we ze achter lieten in een vorig land) vaak opnieuw op. Eenzaamheid, depressieve gevoelens, gevoelens van vervreemding, 'niet verbonden zijn' en angsten zijn vaak niet veraf.

TOENAME MENTALE PROBLEMEN WERELDWIJD

Het psychisch leed bij expats neemt elk jaar toe. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is de economische impact van geestelijke gezondheidsproblemen op de wereld-economie een kost van US \$ 1 biljoen per jaar aan productiviteitsverlies!

We weten dat mentaal lijden zowel impact heeft op het gevoel van welbehagen en geluk van de expat zelf, als op zijn omgeving; thuis én op het werk. En toch zwijgen we, inclusief de bedrijven die werknemers uitzenden. Ook zij verhullen zich in stilte. Geestelijke gezondheidszorg wordt vaak vergeten of niet nodig geacht.

Onze Belgische ondernemingen moeten dringend meer inzetten op het welzijn van hun uitgezonden werknemers en dit tot hun absolute prioriteit maken. Het is als je het mij vraagt hun morele plicht. Is dat ook niet wat maatschappelijk verantwoord ondernemen is?

MENTAAL WELZIJSBELEID ALS ULTIEM VISITEKAARTJE OP DE ARBEIDSMARKT

Ondernemingen realiseren zich al te weinig dat enkel wie zich goed in zijn vel voelt ten volle productief kan zijn, minder ziektedagen opneemt, de sfeer tussen de collega's beter is en men veel minder geneigd is van werkgever te veranderen. Bovendien is het aanbieden van een mentaal welzijnspakket één van de belangrijkste visitekaartjes die zij kunnen afgeven. Het zwijgen en de gemiste kans voor onze Belgische ondernemingen om in te zetten op mentaal welzijn (en daarmee het stigma ook helpen doorbreken) resulteert niet verwonderlijk

in expats en hun gezinnen die vandaag getuigen van identiteitsverlies, depressieve gevoelens, angsten, eenzaamheid, verslavingen en ander leed.

Het zijn maar een aantal moeilijkheden waarmee velen onder jullie, expats, worden geconfronteerd. Het taboe om uit te spreken dat men zich niet goed in zijn vel voelt, dat er zaken zijn die hen bezig houden en pijn, verdriet en lijden veroorzaakt is nog steeds erg groot.

Zeker voor de werkende expat die angst heeft zijn of haar baan te verliezen wanneer dit intern zou geweten zijn en meer algemeen voor elke expat die in een land verblijft waar er soms meer medicijnmannen en spiritueel leiders zijn dan opgeleide ICF gecertificeerde coaches, therapeuten, psychologen en psychiaters.

ANGST

Er is schaamte en angst. Angst om door de ander misprezen te worden. Angst om als 'zwak' te worden aanzien. Angst voor sociale uitsluiting. Angst voor discriminatie. Angst om te moeten erkennen dat je niet perfect bent. Angst dat men je brandmerkt met de stempel 'niet normaal'. Angst voor het onbekende. Angst voor wat er gebeuren gaat als je zou beginnen spreken over wat je bezig houdt.

Het brandmerken van slaven, misdadigers, landlopers, vechtersbazen, ... dat sinds de uitvinding van het vuur onderdeel is gaan uitmaken van de strafcultuur is vandaag getransformeerd naar een onzichtbare vorm voor al wie 'anders' is en afwijkt van de norm. Het is een weliswaar onzichtbare transformatie, maar daarom niet minder pijnlijk en met minder consequenties.

Het doorbreken van het taboe dat rust op psychisch leed is absoluut noodzakelijk om de weg naar herstel te openen.

Spreek, en gij zult gezond blijven.

Meer info: www.expatherapy.be

U werkt of stelt
personeel tewerk buiten de E.E.R.?
Wij zijn uw bevoorrechte partner.

pensioen
Geneeskundige verzorging
ongevallen...

RIJKSDIENST
VOOR SOCIALE ZEKERHEID

Tel +32 2 509 59 59 contact@rsz.fgov.be
Victor Hortaplein 11 - 1060 Brussel

OVERZEESSE SOCIALE ZEKERHEID

Bijkomende inlichtingen op:
<https://international.socialsecurity.be>

NIEUW: DE EUROPESE VERORDENING HUWELIJSVERMOGENSRECHT

Twee mensen huwen, wiken uit naar het buitenland en willen graag regels opstellen met betrekking op hun goederen. Want... hoe willen ze hun goederen precies verdelen onder elkaar? Wat voor huwelijkscontract wensen zij op te stellen? Maar vooral, welk recht zal toepasselijk zijn indien ze in een vreemd land gaan wonen?

NIEUWE EUROPESE VERORDENING

Op 29 januari 2019 ging de nieuwe Europese Verordening inzake het huwelijksvermogensrecht van start. Het "Huwelijksvermogensrecht" is de rechtstak die bepaalt welke regels van toepassing zijn op de goederen van de echtgenoten. Deze rechtstak schrijft de regels voor die een antwoord geven op de vraag "wat is van wie"? Welke goederen blijven eigen en welke zijn gemeenschappelijk? In België heeft men drie grote vormen van huwelijkscontracten waaruit de echtgenoten kunnen kiezen (het wettelijk huwelijkscontract, het contract met een scheiding van goederen en een algehele gemeenschap). Recent werden in België hier en daar ook regels aangepast binnen het huwelijksvermogensrecht en dit vooral om het aan te passen aan onze huidige maatschappij.

WELK RECHT IS VAN TOEPASSING?

De vraag stelt zich nu echter welke regels inzake huwelijksvermogensrecht van toepassing zijn indien deze Belgische echtgenoten uitwijken naar een ander land.

De nieuwe Europese Verordening bepaalt nu welk recht toepasselijk zal zijn in dit geval.

De Verordening stelt dat de echtgenoten (of toekomstige echtgenoten), kunnen overeenkomen om te bepalen welk recht op hun huwelijksvermogensstelsel van toepassing is of om hun keuze te wijzigen, mits het om het recht van één van de volgende staten gaat:

- a) het recht van de staat waar, op het tijdstip van sluiting van de overeenkomst, zich de *gewone verblijfplaats* van één of beide echtgenoten of toekomstige echtgenoten bevindt, of
- b) het recht van een staat waarvan één van de echtgenoten of toekomstige echtgenoten op het tijdstip

van sluiting van de overeenkomst de *nationaliteit* heeft.

Deze rechtskeuze geschiedt bij schriftelijke, gedagtekende en door beide echtgenoten ondertekende overeenkomst. Als schriftelijk wordt eveneens aangemerkt elke elektronische mededeling waardoor de overeenkomst duurzaam wordt vastgelegd.

WELK RECHT IS VAN TOEPASSING INDIEN DE ECHTGENOTEN ZELF GEEN KEUZE MAKEN?

Bij gebrek aan een dergelijke rechtskeuzeovereenkomst is op het huwelijksvermogensstelsel van de echtgenoten het recht van toepassing:

- a) van de staat waar de echtgenoten na de huwelijksluiting hun eerste gewone gemeenschappelijke verblijfplaats hebben, of, bij gebreke daarvan,
- b) de staat waarvan beide echtgenoten op het tijdstip van de huwelijksluiting de nationaliteit bezitten, of, bij gebreke daarvan,
- c) De staat waarmee de echtgenoten samen op het tijdstip van de huwelijksluiting de nauwste band hebben, met inachtneming van alle omstandigheden.

EEN UITZONDERING HIEROP

Bij wijze van uitzondering kan de rechterlijke instantie die bevoegd is

om te beslissen in zaken betreffende het huwelijksvermogensstelsel, op verzoek van één van de echtgenoten beslissen dat het recht van een andere staat dan van de staat van de eerste gewone verblijfplaats op het huwelijksvermogensstelsel van toepassing is.

De voorwaarde hiertoe is dat de verzoeker aantoont dat:

- a) de echtgenoten in die andere staat hun laatste gemeenschappelijke verblijfplaats hadden gedurende een beduidend langere periode dan bij de eerste gewone gemeenschappelijke verblijfplaats (zie hierboven onder punt a), bedoelde staat, en
- b) beide echtgenoten zich hebben verlaten op het recht van die andere staat bij het regelen of plannen van hun vermogensrechtelijke betrekkingen.

Het recht van die andere staat is van toepassing vanaf de huwelijksluiting, tenzij één echtgenoot het daar niet mee eens is. In dat geval sorteert het recht van die andere staat effect vanaf het tijdstip van vestiging op de laatste gemeenschappelijke gewone verblijfplaats in die staat.

OPGEPAST!

Niet alle lidstaten hebben deze Europese Verordening mee ondertekend. Slechts 18 van de 28 lidstaten hebben getekend. Het gaat om de volgende landen:: België, Bulgarije, Cyprus, Tsjechië, Duitsland, Griekenland, Spanje, Frankrijk, Kroatië, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Slovenië, Finland en Zweden.

Deze verordening is dan ook slechts van toepassing in deze 18 lidstaten van de EU.

TEKST SOLANGE TASTENOYE

Kort maar krachtig op reis

U wilt heel graag op reis, maar hebt weinig tijd? Geen probleem, want Davidsfonds Culturreizen lanceerde onlangs het 'Kort en krachtig'-concept: groepsreizen die niet langer dan een week duren en waarbij u geen enkel hoogtepunt mist. Veel zien op weinig tijd, maar zonder te overhaasten: dat is de uitdaging.

Al meer dan vijftien jaar organiseert Davidsfonds Culturreizen groepsreizen met deskundige reisleaders – zoals journalisten en historici – en een rijk cultureel-historisch programma. Naast dat aanbod pakt Davidsfonds Culturreizen nu ook uit met kortere en intensere reizen, waarbij de belangrijkste cultuurhistorische hoogtepunten op het programma staan. Tegelijk vinden er heel wat lokale ontmoetingen plaats: zo bezoekt u in Scandinavië, India, Oeganda en Iran bedrijven en ambassades, en ontmoet u beleidsmakers en ondernemers. Kriebelt het al om mee te gaan? Lees dan vooral verder.

ONTDEK IRAN IN EÉN WEEK

Leila Besharat neemt u graag mee naar haar land met eeuwenoude tradities. Ontdek de rijkdom en de schitterende schoonheid van de Perzische paleizen en moskeeën in steden als Isfahan en Shiraz, en betreed de 2.500 jaar oude ruïnes van Persepolis. Reis terug in de tijd in Yazd, een van de oudste steden ter wereld en het centrum van het zoroastrisme. Naast die hoogtepunten ontdekt u ook hoe gastvrij en dichterbij het Iraanse volk is, want u

bent uitgenodigd voor een avondmaal in het ouderlijke huis van Leila Besharat.

wo 4 maart 2020 – di 10 maart 2020
Meer info of deze reis boeken?
Surf naar www.culturreizen.be

OP ZESDAAGSE NAAR SCANDINAVIË

Ontdek Scandinavië zes dagen lang samen met voormalig ambassadeur Marc Van Craen. U gaat naar Göteborg, Kopenhagen én Oslo, bezoekt de culturele hoogtepunten en krijgt inzicht in de Noorse economie dankzij verschillende lokale ontmoetingen.

ma 22 juni 2020 – za 27 juni 2020
Meer info of deze reis boeken?
Surf naar www.culturreizen.be

CAMBRIDGE IN TWEE DAGEN

Samen met Michèle Melotte reist u een weekend naar Cambridge, waar kennis en wetenschap worden vergaard in colleges met indrukwekkende architectuur en groene oases. In de kapel van King's College bewondert u ook kunst, want daar hangen werk van Rubens en prachtige glas-in-loodramen. Ooit al aan puntiging gedaan op de Camrivier? Een typische Engelse evensong

bijgewoond in St John's College? Of genoten van een afternoon tea? Tijdens deze op-en-top Engelse tweedaagse doet u het allemaal. Kort? Ja. Krachtig? Des te meer.

za 6 juni 2020 – zo 7 juni 2020
Meer info of deze reis boeken?
Surf naar www.culturreizen.be

OF LIEVER INDIA OF OEGANDA?

Ook India (31/10 - 8/11) en Oeganda (19 - 27/09) kunt u ontdekken tijdens een van de 'Kort en krachtig'-reizen. U vindt het volledige aanbod op www.culturreizen.be.

KORT & KRACHTIG IN 'T KORT

- Groepsreizen van maximaal een week
- Expert als reisleader
- Lokale ontmoetingen
- Socio-economische hoogtepunten
- Cultuurhistorische bezienswaardigheden
- Gelijkgestemde reisgenoten

Vertegenwoordigers in actie

Onze 86 VIW-vertegenwoordigers adviseren niet alleen Vlamingen met emigratieplannen, ze organiseren ook regelmatig activiteiten. Een impressie van het voorbije jaar.

MAROKKO

De eerste bijeenkomst van VIW Marokko (vertegenwoordigster Mieke Pynnaert) in Marrakesh, met maar liefst 14 aanwezigen. Ze leerden elkaar kennen bij een heerlijk diner in het nieuwe boetiekhôtel-restaurant van Carlo Simons.

VERENIGDE STATEN

Voorzitter Eddy Bonne ontmoet VIW-vertegenwoordigers Daisy Mertens (Philadelphia), Emma de Mûelenaere (New York City), Kaat Higham-Bouten (Regio New York) en Marc Quintyn (Washington D.C.) op het Flanders House in New York. Ze vergaderden met AAVR Yves Wantens over samenwerking tussen traditionele en publieksdiplomatie.

ZWITSERLAND

Een zeer geslaagde editie van de Q'VIZKES in Zürich! Op de voorgrond: afscheidnemend VIW-vertegenwoordigster Insun Adriaansen.

BULGARIJE

Vertegenwoordiger Pascal Sagaert ontmoette Hooverphonic bij hun bezoek in Sofia.

SPANJE

CirculoHispanoBelga (dit jaar 50 geworden) had een opkomt van 160 kinderen en 200 volwassenen voor het Sinterklaasfeest; onze vertegenwoordigster Myriam Wouters kon niet trotser zijn! Op het programma: koffietafel, spelletjes, Sinterklaasliedjes en een tombola. De Sint kwam zelfs te paard aan om de brave kinderen te belonen!

VERENIGDE STATEN

Wielerploeg t.v.v. de strijd tegen MS: vertegenwoordigster Daisy Mertens haalde met de Vlamingen in Philadelphia 21.000 dollar bij elkaar.

PARAGUAY

Piet Van Waeyenberghe nodigde ambassadeur Piet Maddens, ereconsul Ana Ceuppens, VIW-vertegenwoordigers Conny Godefroid en Arnoud Cuppens en andere aanwezige Belgen in Paraguay uit voor een opera in het Guarani. Deze opera werd eerder opgevoerd in Flagey, Brussel.

JAPAN

Voorleesnamiddag (Nederlands/Japans) waar kinderen leerden over Sinterklaas, georganiseerd door onze twee vertegenwoordigers Bernard Catrysse en Helena Raes.

DE GROOTSTE AANPASSING: TERUG NAAR EIGEN LAND

TEKST KOEN VAN DER SCHAEKHE & ANNE CRUYT

Vandaag zijn er officieel 476.653 Belgen geregistreerd in het buitenland. Dat aantal is sinds 2012 met maar liefst 25 procent gestegen. Men vertrekt voor het werk, een zonniger klimaat of sentimentele redenen zoals een relatie of familiebanden. Een deel van deze groep keert na een tijdje terug naar België en die aanpassing verloopt zelden zonder slag of stoot. Velen bereiden zich tot in de puntjes voor op een verhuis naar het buitenland, maar verwachten niet dat een terugkeer even moeilijk, zo niet moeilijker kan zijn.

Wanneer je naar het buitenland verhuist, kan je je in het begin een buitenstaander voelen in je nieuwe omgeving. Maar ook wie terugkeert naar het thuisland, heeft soms dat gevoel. Op het eerste zicht lijkt dat misschien vreemd. Terug naar Vlaanderen, dat is toch gewoon terug naar huis, naar je vertrouwde omgeving? Niet helemaal, want alles is veranderd: jij, je gezin, maar ook België zelf. Het is misschien moeilijk te geloven, maar de terugkeer is soms zelfs zwaarder dan het vertrek naar het buitenland. Veel mensen die terugkeren, voelen zich in het begin gefrustreerd en eenzaam, omdat ze merken dat hun vrienden en familie niet zo geïnteresseerd zijn in hun buitenlandse belevenissen. Ze merken ook dat mensen minder makkelijk tijd vrijmaken voor hen nu ze definitief terug zijn, en moeten dus opnieuw hun plekje veroveren in het plaatselijke sociale leven.

Bij de meeste teruggekeerde Belgen verdwijnen die negatieve gevoelens na een tijdje. Ze leren zich weer thuis te voelen in België. Toch zal het nooit meer zoals vroeger zijn. Daarvoor laten enkele jaren in het buitenland te hard hun sporen na.

Omgekeerde cultuurshock komt voor bij expats, teruggekeerde emigranten maar ook bij studenten die in het buitenland school liepen. Voor velen komt het onverwacht, maar het is doodnormaal en verloopt in ruwweg vier fasen:

1. De eerste fase begint al voor het vertrek uit het gastland. **Je denkt na over de terugkeer** en start met de praktische voorbereidingen. Je beseft dat het tijd is om afscheid te nemen.
2. **Euforie**: je bent blij dat je terug gaat en deze gevoelens lijken op degene die je had toen je vertrok. Je wil familie en vrienden zien en in vertrouwde winkels boodschappen doen.

Deze fase eindigt meestal wanneer je merkt dat men in Vlaanderen niet zo geïnteresseerd is in jouw verhalen en belevenissen. Daar waar tijdens de korte vakantieperiodes mensen nog wel flink wilde schuiven in hun agenda's om een afspraak te maken, blijkt dat nu niet meer mogelijk te zijn. Je moet opnieuw een plekje afdwingen in het Vlaamse sociale leven.

3. In deze fase overheerst **irritatie ten aanzien van het thuisland**. Er treden gevoelens van frustratie, boosheid, vervreemding, eenzaamheid, desoriëntatie en hulpeloosheid op.
4. Hernieuwde aanpassing aan het thuisland. **Je voelt je terug thuis** en laat je periode in het buitenland toe een herinnering te worden. Niet meer, maar ook niet minder. Je vervalt weer in oude gewoontes, maar dingen zullen nooit meer helemaal worden zoals ze waren, want je bent echt wel veranderd.

Zij keerden terug naar hun roots,
na jaren in het buitenland

HIER BEN IK WEER

Tamara, Roos en Veronique woonden lange tijd in andere oorden. Maar hoe kom je na al die jaren weer 'thuis'?
Want terugkeren naar ons Belgenlandje, dat blijkt vaak een cultuurshock...

TEKST MARGOT KENNIS - BEELD TIM DE BACKER - DIT ARTIKEL VERSCHEEN EERDER IN HET TIJDSCHRIFT LIBELLE

TAMARA WAS DOLGELUKKIG IN CANADA, MAAR KOOS UITEINDELIJK VOOR HAAR FAMILIE IN BELGIË

- baat een honden- en kattenpension uit
- alleenstaand • woonde in Canada van haar 18de tot haar 29ste, en in Groot-Brittannië van haar 40ste tot haar 42ste

Tamara (45): "België was altijd al een beetje te klein voor mij. Als kind keek ik met grote ogen naar Amerikaanse films zoals 'Grease' en zei ik tegen iedereen die het wilde horen: 'Ooit ga ik naar Amerika, wacht maar!' Toen ik bijna 30 jaar geleden afstudeerde, stond één ding dan ook pal bovenaan mijn verlanglijstje: de wereld zien. Ik begon met een jaartje in Chicago, maar het echte avontuur startte pas toen ik op mijn 22ste met twee valiezen naar Canada vertrok. Ik had het geluk dat mijn ouders, en dan vooral mijn mama, me dubbel en dik steunden in mijn reisplannen. 'Ik heb liever dat je gelukkig bent aan de andere kant van de wereld,

dan dat je hier in België je draai niet vindt', zei ze altijd. Ze stond er wel op dat ik mijn vertrek tot in de puntjes zou voorbereiden, zodat ik in Canada niet voor onaangename verrassingen kwam te staan. Uiteindelijk ben ik bij een superlieve Canadese familie terechtgekomen, waar ik als au pair voor de twee kinderen zorgde. Na twee jaar ben ik van job veranderd en in de financiële sector gaan werken. Mijn jaren in Canada waren niet alleen op professioneel maar ook op privévlak heel verrijkend. Ik kwam daar aan als prille twintiger en moest razendsnel mijn plan leren trekken. Door het grote tijdsverschil met België kon ik niet gauw even naar mijn ouders bellen als ik met een probleem zat. Ook op sociaal vlak moest ik mijn eigen boontjes leren doppen. Gelukkig stelde ik mezelf altijd open en sociaal op, zodat ik

**"IK WILDE NIET DAT MIJN NEEFJES
OF NICHTJES MIJ ENKEL Zouden KENNEN
ALS 'DIE MEVROUW IN CANADA'"**

>>>

snel nieuwe vrienden en kennissen leerde kennen. Al miste ik soms mijn ouders en mijn zus in België wel. Vooral tijdens de eindejaarsperiode had ik het moeilijk.

Aan mijn tijd in Canada leek geen eind te komen, maar dat veranderde met de aanslagen op de Twin Towers in New York, in 2001. Mijn mama was toen net bij mij op bezoek en vertrok kort na de aanslagen terug naar België. De regels in de Amerikaanse en Canadese luchthavens werden opeens veel strenger. Ik was bang dat een familiebezoek in België niet meer zo vanzelfsprekend zou zijn. Toen mijn zus ook nog eens over gezinsuitbreiding sprak, begon de afstand pas echt te knagen: wat als mijn neefje of nichtje mij enkel zou kennen als 'die mevrouw in Canada'? Ik ben dus vooral voor mijn familie naar België teruggekeerd, al had ik ook nog enkele jeugdvrienden om me op te vangen bij mijn terugkeer. Maar simpel was dat toch niet. Niet alleen was ik zélf veranderd, ook in Vlaanderen had het leven niet stilgestaan: mijn vrienden waren ondertussen getrouwd, hadden kinderen gekregen, een huis gebouwd. Ik wilde niets liever dan hen vertellen over mijn belevenissen in Canada, maar sommigen zagen dat een beetje als opschepperij. Het heeft even geduurd eer we weer op dezelfde golflengte zaten, dat was in het begin echt wel zoeken. Toen ik terug in België was, dacht ik: nu blijf ik hier vast voor altijd. Tot ik na tien jaar plots de kans kreeg om naar Groot-Brittannië te verhuizen voor mijn werk. Omdat de reismicrobe nog altijd kriebelde, waagde ik mijn kans. Maar twee jaar later dreef het noodlot me toch weer terug naar België: mijn mama had de diagnose van kanker gekregen, en de dokter gaf haar niet lang meer... Ik ben meteen teruggereisd, om mama in haar laatste maanden bij te staan en te verzorgen. Mocht het niet voor mijn papa zijn geweest, die alleen achterbleef, was ik zeker teruggekeerd naar Groot-Brittannië. Maar nu besloot ik definitief in België te blijven. In het begin miste ik hier in Vlaanderen de hartelijkheid wel. Als je in Canada bijvoorbeeld iets zocht in een winkel, sprong de winkelier letterlijk van zijn stoel om je te helpen. Hier in België zijn mensen gereserveerder. Al heb ik wel ontdekt dat Vlamingen, eens ze je in hun hart sluiten, enorm trouwe vrienden zijn. En zo ben ik eigenlijk best trots op mijn Vlaamse roots.

Door het plotse afscheid van mijn moeder heb ik beseft hoe snel het leven gedaan kan zijn, en besloot ik hier in België eindelijk werk te maken van mijn grote droom: mijn eigen katten- en hondenpension openen. In die job heb ik echt mijn passie gevonden. Dat helpt me ook om me hier thuis te voelen. Ik ga niet zeggen dat mijn tijd in het buitenland 'een zoektocht naar mezelf' was, maar vroeger was ik toch veel onrustiger: 'Wie ben ik? Wat wil ik eigenlijk met mijn leven?', zulke vragen spookten toen voortdurend door mijn hoofd. Mijn dierenpension heeft me een doel gegeven, en daarmee ook rust. En de reismicrobe? Die steekt af en toe de kop op, maar ik beschouw reizen ondertussen als een 'gewone' hobby. Ik reis wel nog elke drie jaar terug naar Canada, om mijn vrienden daar te bezoeken, maar voel me intussen goed bij mijn leven hier."

ROOS KEERDE NA EEN LEVEN IN DUITSLAND TERUG NAAR DE WESTHOEK

• **alleenstaand, mama van twee zonen, Stijn (40) en Ward (38) • leerkracht op rust • woonde in Duitsland van haar 23ste tot haar 44ste en van haar 52ste tot haar 62ste**

Roos (65): "Toen ik meer dan 40 jaar geleden naar Duitsland verhuisde, stond heel ons dorp in rep en roer. Zo ver weg! Maar mij leek het een geweldig avontuur. Eigenlijk was die verhuis het idee van mijn kersverse echtgenoot. Hij had net zijn legerdienst in Duitsland afgerond en had daar opgevangen dat ze leerkrachten zochten om les te geven aan de kinderen van militairen. Mijn ouders schrokken wel: ik was hun oudste dochter, ging als eerste het huis uit en dan meteen zo ver weg naar Duitsland, meer dan 450 kilometer van Poperinge. We hadden daar in Duitsland zelfs geen vaste telefoon. Mijn enige contact met het thuisfront bestond uit een brief die ik één keer per week schreef. Gelukkig vonden mijn man en ik snel aansluiting bij de andere Belgen die naar Duitsland waren verhuisd om er les te geven.

Ook zij voelden zich wat verweesd in hun nieuwe land. Omdat we allemaal ver van onze familie woonden, werden we een beetje elkaars 'vervangfamilie'. Als iemand een probleem had of dringend een babysit nodig had, sprongen we meteen in de bres voor elkaar. In het begin had ik maar een tijdelijke lesopdracht, maar uiteindelijk ben ik 21 jaar in Duitsland gebleven. Ik heb alle grote stappen van het leven daar genomen: settelen, kinderen krijgen en, helaas ook, uit elkaar gaan met mijn man. Midden jaren negentig ben ik even terug in België komen wonen, maar Duitsland bleef aan me trekken. Toen ik de kans kreeg om opnieuw les te gaan geven in Duitsland, ditmaal aan een Europese school, heb ik dan ook geen moment getwijfeld. Het werden opnieuw tien prachtige jaren, daar tussen al die mensen van verschillende nationaliteiten en culturen. **Toen mijn pensioen in zicht kwam, ben ik definitief teruggekeerd naar België**, naar een landelijk dorpje in West-Vlaanderen, om weer dichterbij mijn zonen te wonen, die hier waren gebleven. Een hele cultuurschok na het grote Duitsland. Maar gelukkig ben ik iemand die vlot contacten legt: het eerste wat ik heb gedaan toen ik aankwam in mijn nieuwe dorp, was een kapper en een bibliotheek zoeken. Op die manier leerde ik in een mum van tijd nieuwe mensen kennen. En ik heb mijn West-Vlaams dialect opgepoetst, zodat ik niet te hard zou opvallen als 'vreemdeling tussen de locals. (lacht) Toch was het niet makkelijk om na al die tijd weer mijn draai te vinden in België. Vooral in het verkeer heb ik in het begin echt doodsangsten uitgestaan: auto's die me langs links én rechts voorbijstaken, bumperklevers, snelheidsduivels. In

"HET EERSTE WAT IK DEED TOEN IK WEER THUISKWAM, WAS EEN KAPPER EN EEN BIB ZOEKEN. OM MENSEN TE LEREN KENNEN"

Duitsland krijg je daar meteen een zware boete voor, maar hier in België lijkt zondigen tegen de verkeersregels wel een nationale sport. Ik had het ook moeilijk met die typisch Vlaamse kerktorenmentaliteit. Als ik mensen vertelde dat ik jaren in Duitsland had gewoond, reageerden ze meteen heel onbegrijpend: 'Zo ver? Dat zou ik nooit doen!' Niemand leek te snappen hoe zalig het kan zijn om je horizons te verruimen. Toen ik net terug in België was, zat Duitsland ook nog voortdurend in mijn hoofd. Ik zat de hele tijd te denken: hoe zou het daar nu zijn, aan de Europese school? Maar hoe langer ik terug in België woon, hoe meer die heimwee slijt. Soms vraag ik me weleens af wie ik zou zijn geworden als ik gewoon in België was gebleven. Die jaren in Duitsland hebben me echt gevormd. Maar ondertussen kan ik wel zeggen dat ik me verbonden voel met België, vooral dan met de bourgondische kant. (lacht) Al heb ik een tikkeltje meer discipline, zoals mijn Duitse vrienden!"

VERONIQUE REISDE ALS KIND DE WERELD ROND, MAAR RAAKTE ONDERWEG ZICHZELF KWIJT

• woont samen met haar vriend • werkt als mindfulness coach • woonde van haar 8ste tot haar 16de in Australië en Spanje

Veronique (32): "Ik was pas acht toen we met het hele gezin naar Australië verhuisden, voor de gezondheid van mijn zus, die door haar slechte longen behoefte had aan heel gezonde lucht. Na twee jaar in Australië volgde Spanje, voor mijn vaders werk. Ik denk dat we daar in Spanje nooit langer dan twee jaar op eenzelfde plaats hebben gewoond. Dat betekende dus ook dat ik als jong meisje voortdurend van school moest veranderen. Meestal stuurden onze ouders ons naar een internationale school, waar we in de klas zaten met kinderen uit verschillende landen. Altijd weer nieuwe vriendjes maken: ook mijn klasgenootjes vonden dat heel gewoon. Omdat je elkaar maar voor een paar jaar kende, was iedereen meteen heel open tegenover elkaar.

Je sprak elkaar meteen aan, om te kijken of je, voor een korte periode dan toch, vrienden kon worden. Ik vond die directe manier van communiceren toen heel gewoon. Het was pas toen we terug naar België kwamen, op mijn 16de, dat ik merkte dat mijn directheid helemaal niet zo normaal was. Op mijn nieuwe Vlaamse school voelde ik meteen dat de andere kinderen me een rare vonden. Ze rolden met hun ogen als ik per ongeluk een Engels woord tussen mijn Nederlands flanste en hadden totaal geen boodschap aan mijn directheid. Ik werd steeds vaker uitgesloten, voelde me een freak, een buitenstaander. Ook tijdens de lessen zelf vond ik mijn draai niet, want het Vlaamse schoolsysteem was totaal anders dan dat op de internationale school. Ik was helemaal uit evenwicht. Van het open, sociale meisje dat ik daarvoor was, bleef bijna niets meer over. En ook al wilde ik wel verder gaan studeren, door mijn taalachterstand was ook dat geen succes. Ik

"IK HEB NOOIT GELEERD OM ERGENS MIJN WORTELS IN DE GROND TE STEKEN: VRIENDEN WAREN ER ALTIJD VOOR EVEN"

ben dan maar terug naar het buitenland vertrokken voor een tijdje, omdat ik dacht: misschien voel ik me daar wél gelukkig. **Op mijn 25ste is het licht dan helemaal uitgegaan, en ben ik in een depressie beland.** Ik woonde toen weer op mijn eentje in Antwerpen, maar kon er maar niet aarden. Omdat een therapeut me niet kon helpen, ben ik zelf beginnen te zoeken naar wat er precies met me scheelde. Op het internet en in boeken las ik over *'third culture kids'*, expatkinderen die zich door het vele rondreizen nergens écht thuis voelen. Opeens ging er een lichtje branden: ik was zo'n *third culture kid!* En er waren dus nog mensen die, net als ik, worstelden met vragen als 'Waarom vind ik nergens echt een thuis?' en 'Wie ben ik eigenlijk?' Veel *third culture kids* dragen ook onverwerkt verdriet met zich mee, omdat ze vaak halsoverkop van de ene naar de plaats verhuizen, zonder van hun vorige thuis afscheid te nemen. In de verhalen van lotgenoten vond ik veel troost. Ik besepte plots dat ik met elke verhuis tussen mijn 8ste en mijn 16de mezelf een beetje had 'heruitgevonden'. Op elke nieuwe school kon ik weer proberen om iemand anders, iemand beter te zijn. Maar als je dat te vaak doet, raak je jezelf op een bepaald moment kwijt. Dat was wat er op mijn 25ste was gebeurd: ik had gewoon totaal geen idee meer van wie nu de echte Veronique was. Door de verhalen van andere *third culture kids* te lezen, kreeg ik zelf ook zin om iets met mijn ervaringen te doen. Daarom werk ik nu als coach voor expatkinderen die worstelen met hun dubbele,

of driedubbele achtergrond. Het lukt me ondertussen ook beter om zelf mijn draai te vinden hier in België. Ik heb een lieve man gevonden, met wie ik samenwoon op het Limburgse platteland. Vroeger haatte ik nochtans alles wat met België te maken had, het was de plaats waar ik me zo vreselijk eenzaam had gevoeld op school. Maar nu heb ik er bewust voor gekozen om mijn leven hier op te bouwen: trouwen, wonen, kinderen krijgen.

Al gaat dat settelen met vallen en opstaan. Ik heb namelijk nooit geleerd om ergens definitief mijn wortels in de grond te steken: vrienden waren altijd maar voor even, net zoals relaties. Dat ik nu in een serieuze relatie zit, zonder vervaldatum, daar moet ik echt aan wennen. Maar voor mijn prachtvriend wil ik die moeite wél doen. De drang om na een paar jaar weer van woonplaats te veranderen, blijft soms ook de kop opsteken. Maar ondertussen heb ik een manier gevonden om daar mee om te gaan: in plaats van elke keer weer te verhuizen, geef ik nu gewoon mijn interieur een make-over. Dat is een pak goedkoper! (lacht) Ik heb uit die bewogen jaren ook geleerd om een huis of stad nooit 'mijn thuis' te noemen. Mijn thuis zijn voor mij veel meer de mensen die ik graag zie: mijn ouders, mijn zussen, mijn vriend. Vandaag is dat toevallig België, maar wie weet wat 'thuis' binnen tien jaar zal zijn..."

Terugkeren naar het geboorteland na een buitenlandse ervaring

HOME IS (W)HERE...?

Terugkeren naar het geboorteland na een tijd in het buitenland gewoond en gewerkt te hebben, blijkt vaak uitdagender te zijn dan aanvankelijk verwacht. Voor sommigen blijkt de terugkeer zelfs moeilijker dan de eigenlijke verhuis naar het buitenland. De terugkeerervaring vindt echter zelden plaats in een sociaal vacuüm: heel wat mensen in de sociale omgeving kunnen de terugkeer dan ook vergemakkelijken of net bemoeilijken. Daarnaast heeft een buitenlandse ervaring vaak ook een invloed op hoe we naar onszelf kijken. Voor sommigen zal de buitenlandse ervaring erg centraal staan voor hun zelfbeeld, daar waar dit voor anderen minder het geval is.

TEKST LORE VAN GORP

Zowel op basis van interviews als vragenlijsten deed ik onderzoek in het kader van een doctoraat naar de invloed van persoonlijke relaties op de terugkeerervaring van expats. Daarnaast keek ik ook naar het belang dat gehecht wordt aan de 'internationale identiteit' (m.a.w. hoe belangrijk de buitenlandse ervaring is voor het zelfbeeld) en hoe dit de terugkeer beïnvloedt. Hieronder geef ik kort enkele belangrijke bevindingen van mijn doctoraat weer.

Gezinsleden spelen een erg belangrijke rol voor de terugkeerervaring. Partners en kinderen zijn een belangrijke bron van steun in deze uitdagende periode. Ze kunnen door hun ondersteunende rol de terugkeer aanzienlijk vergemakkelijken. Wanneer zij echter zelf moeilijkheden ervaren, kunnen ze de terugkeer ook net moeilijker maken. Er zijn heel wat verschillende redenen waarom de terugkeer voor partners en kinderen ook best lastig kan zijn. Zo is het voor partners vaak een hele uitdaging om een interessante job te vinden bij terugkeer omdat ze vaak voor een bepaalde periode niet actief waren op de arbeidsmarkt of professioneel een andere richting insloegen. Wanneer de partner bij 'terugkeer' niet terugkeert naar zijn/haar eigen geboorteland dient er ook vaak een nieuwe taal geleerd te worden, wat deze transitie aanzienlijk kan bemoeilijken. Soms verhuist de partner niet mee naar het buitenland, maar ook in deze situatie dienen alle gezinsleden door een aanpassingsperiode te gaan tot ieder zijn eigen plekje in het gezin weer heeft gevonden.

Bij terugkeer dienen kinderen zich op hun beurt vaak in te werken in een nieuw schoolsysteem en nieuwe vriendschappen op te bouwen. Het is dan ook belangrijk om de terugkeer zorgvuldig voor te bereiden voor alle gezinsleden en te anticiperen op mogelijke uitdagingen. Zo kan het bijvoorbeeld interessant zijn om de taal van het land waar-

naar men terugkeert reeds vooraf thuis te oefenen wanneer de partner en/of kinderen deze taal nog niet vlot beheersen. Ook kan het helpen om reeds voor de terugkeer uit te zoeken in welke verenigingen kinderen kunnen worden ingeschreven om hun hobby's verder te zetten. Wanneer kinderen vrij snel de draad kunnen oppikken met buitenschoolse activiteiten vergemakkelijkt dit ook vaak het opbouwen van nieuwe vriendschapsrelaties.

Organisaties die expats en teruggekeerde expats tewerkstellen, hebben er dan ook alle baat bij om ook de terugkeervervaring van de gezinsleden zo goed mogelijk mee te ondersteunen. Dit blijkt een aspect te zijn dat vaak nog grotendeels ontbreekt in de expatbeleid van organisaties. Zo kan het bijvoorbeeld interessant zijn om ook partners te betrekken bij infosessies rond de terugkeer, een flexibele werkregeling te treffen voor de eerste maanden na terugkeer en informatie te verstrekken over hoe men efficiënt persoonlijke zaken kan regelen (o.a. vinden van een school voor de kinderen en werk voor de partner, leren van de taal). Naast gezinsleden zijn ook vrienden en familie uit de bredere sociale omgeving van belang voor een vlotte herintegratie. Zo lijkt het heel zinvol om contacten met mensen uit het geboorteland goed te onderhouden tijdens de buitenlandse periode. Terugkerende expats kunnen er op verschillende manieren voor zorgen dat men bij terugkeer nog warme contacten heeft in het geboorteland. Enerzijds is het aangewezen om tijdens het buitenlands verblijf contact te houden door middel van ICT en bijvoorbeeld een blog bij te houden, whatsappvideo's te posten van dagdagelijkse (en minder dagdagelijkse) rituelen en regelmatig skype-afspraken in te plannen met mensen uit het geboorteland. Anderzijds lijkt het ook belangrijk om, indien mogelijk, echt face-to-face contact te onderhouden. Dit kan zowel door zelf naar het geboorteland te reizen

als door mensen uit het geboorteland uit te nodigen om op vakantie te komen. Dit laatste heeft ook als belangrijk voordeel dat mensen die op bezoek komen in het buitenland, zich beter kunnen inbeelden hoe het leven daar is. Tijdens de terugkeerperiode wordt het vaak als erg aangenaam ervaren als mensen uit het geboorteland zich iets kunnen voorstellen bij de buitenlandse ervaring. Maar ook tijdens de terugkeerfase zelf, kan de

repat initiatief nemen om de contacten met vrienden en familie in het geboorteland snel weer op te pikken. Een terugkomstfeest is bijvoorbeeld ideaal om iedereen nog eens bij elkaar te brengen en vrienden en familie te laten weten dat je terug bent. Het lijkt daarom belangrijk om te investeren in warme contacten in het geboorteland, zowel tijdens de buitenlandse periode als tijdens de terugkeer; en dit zowel face-to-face als door gebruik te maken van moderne communicatietechnologie.

Door alle ervaringen die men opdoet in het buitenland, groeit er vaak een gevoel dat men is veranderd of 'anders' is dan mensen die altijd in hun geboorteland zijn blijven wonen. Voor sommigen wordt die buitenlandse ervaring een cruciaal kenmerk van hoe ze naar zichzelf kijken, of met andere woorden, het 'expat geweest zijn' wordt een belangrijk deel van hun identiteit. Des te sterker deze buitenlandse identiteit, des te minder bereid men doorgaans lijkt om terug naar het geboorteland te verhuizen en des te moeilijker het is om terug te aarden in het geboorteland. In sommige gevallen is het dan ook interessanter om eerder een nieuwe buitenlandse ervaring te overwegen dan voor lange tijd terug te keren naar het geboorteland. Warme contacten met mensen uit het geboorteland kunnen echter soelaas bieden. Wanneer men kan terugvallen op goede connecties in het geboorteland, lijkt die internationale of expatidentiteit minder belangrijk te zijn voor het zelfbeeld van de repat, wat vervolgens zorgt voor een vlottere terugkeervervaring. Ook vanuit deze invalshoek geldt dus dat het zeker de moeite loont om te investeren in warme contacten in het geboorteland om de terugkeer vlot te laten verlopen.

Samengevat kan er gesteld worden dat het voor een vlotte terugkeervervaring belangrijk is om acties te ondernemen om de overgang voor alle gezinsleden zo vlot mogelijk te laten verlopen. Organisaties die expats en teruggekeerde expats tewerkstellen, kunnen hier ook een positieve rol in spelen. Daarnaast is het aangewezen om contacten in het geboorteland goed te onderhouden tijdens de buitenlandse periode en ook bij terugkeer voldoende te investeren in deze persoonlijke relaties.

In dit artikel schets ik enkele algemene bevindingen uit mijn doctoraat. Voor uitgebreidere resultaten kan u contact opnemen via lore.van-gorp@ugent.be. Het doctoraat werd geschreven aan de vakgroep sociologie aan de universiteit van Gent onder begeleiding van professor Peter Stevens (Universiteit van Gent, vakgroep sociologie) en professor Smaranda Boros (Vlerick Business School).

IK VOEL ME EEN BEETJE ONTHEEMD – HET IS VERTROUWD, MAAR TOCH NIET

Voor welke droom spaar jij je geld in 2018? Inge De Leeuw had meteen een antwoord op die vraag: “Een verhuis terug naar het verre Vlaanderen (na 17 jaar in Nieuw-Zeeland) staat op onze wishlist voor 2019, iets wat erg veel zal kosten en momenteel onmogelijk lijkt.” Intussen is ze 7 maanden terug en kijkt ze voorzichtig achteruit.

TEKST ANNE CRUYT

Inge leerde haar Nieuw-Zeelandse man Vaughan kennen toen ze in het jaar 2000 aan de andere kant van de aardbol studeerde. Ondertussen verhuisden ze samen al 21 keer en woonden o.a. in Japan en Oost-Afrika, maar ze settelden uiteindelijk in Nieuw-Zeeland en kregen er twee kinderen. “Onze dochter Elise en zoon Manu hebben net als ik dubbele nationaliteit. Elf jaar voor Elise geboren werd, hebben we al een gesprek gehad over hoe we onze kinderen bi-cultureel wilden opvoeden. Tijdelijk terug naar België verhuizen paste in die visie.” Ze hoorde en las dat een aanpassing een jaar zou duren. “Een half jaar zal al ruim zijn” dacht ik, maar ik begin toch in te zien dat dat niet klopt. Nu is het zelfs wat lastiger dan in het begin, op een andere manier. Mensen zijn niet meer gewoon dat je in België woont en je bent natuurlijk niet de eerste persoon aan wie ze denken om op te bellen of om mee af te spreken. Terwijl we langs de andere kant in Nieuw-Zeeland een enorm netwerk hebben van mensen die ons bijna dagelijks laten weten dat ze ons missen. Ik wist dat wel vooraf, maar toch is het zwaarder dan verwacht.”

ROOTS, TAAL EN IDENTITEIT

“Ik heb heel lang rondgelopen met een verscheurdheid, ik had het gevoel dat ik tussen twee stoelen zat en geen enkele thuis had. Maar in de afgelopen jaren heb ik dat gevoel omgedraaid naar een positievere kijk en nu zie ik in dat ik twee

thuislanden heb. Ongeveer een jaar voor we terugkwamen, kreeg ik mijn Nieuw-Zeelandse paspoort en plots werd het toch wel harder om te vertrekken. Je zingt het volkslied, je kinderen zijn er geboren, het wringt om dat allemaal achter te laten. Langs de andere kant: ik werk met vluchtelingen die hemel en aarde moeten bewegen voor een visum, terwijl ik gewoonweg met twee paspoorten rondloop, dat is een luxe waar ik niet teveel over wil klagen!”

Inge organiseerde in Nieuw-Zeeland vaak Belgische wafelnamiddagen voor vrienden, kwam elke twee tot drie jaar op bezoek in België, sprak Nederlands met de kinderen en liet hen vooral Nederlandstalige televisie kijken. “Ze hadden geen actieve kennis van het Nederlands, Elise durfde bijvoorbeeld geen Nederlands spreken met haar nichtje op Skype. Toen we in België aankwamen, is die kennis geactiveerd. Onze dochter heeft zes weken het traject voor kinderen met taalachterstand gevolgd en toen was haar niveau al voldoende. De plasticiteit van kinderhersenen is ongelooflijk. Telkens als ik de kindjes Nederlands hoor spreken, ben ik vertederd en weet ik waarom het al die moeite waard was.”

Ze merkte ook dat hoe ouder ze werd, hoe meer ze haar eigen roots begreep en miste. In Nieuw-Zeeland leeft dat ook op een andere manier, zij hebben het over voorouders en *ancestral land*. “Wel, mijn ouderlijke grond ligt in de Westhoek en niet in Nieuw-Zeeland, dus groeide met de jaren de drang om meer van mijn eigen tradities en geschiedenis te leren kennen.”

STABILITEIT VOOR DE KINDEREN

Algemeen wordt aangeraden om kinderen best voor hun twaalfde zo'n ingrijpende verhuizing te laten doormaken, omdat ze anders moeilijker aarden. “Die naderende grens bij onze achtjarige dochter was de aanleiding voor onze verhuis. Maar ik werd ook 40 dit jaar en het is exact 20 jaar geleden dat ik naar het buitenland verhuisde, die symboliek speelde wel op me in.

Het eerste halfjaar ben ik uitsluitend met mijn kinderen bezig geweest want ze hadden intensieve begeleiding nodig, zowel op school en praktisch maar vooral ook emotioneel. Ik voelde me enorm verantwoordelijk want ik ben uiteindelijk degene die vertrokken is en nu iedereen terug meesleurt. Misschien is het goed dat we aan het begin niet wisten wat er zou komen, want het is wel al zwaar geweest. Ons zoontje wilde niet meer eten, niet meer slapen, schreeuwde alles bij elkaar de eerste drie maanden.

Hij was 2,5 en had de taal niet om zijn emoties te uiten, maar hij houdt niet van verandering. Plots stond zijn wereld op zijn kop: andere taal, andere mensen, ander huis, ... Het was geen overbodige luxe dat ik er was om me daarop te focussen. Dat is gebeterd toen de zomer-vakantie eraan kwam, maar toen bleek plots dat onze superflexibele dochter toch niet zo op haar gemak was als we dachten. Het bleek dat ze veel verdriet had omdat ze haar Nieuw-Zeelandse familie miste, maar omdat ze haar gevoelens niet goed kon uiten zette ze dat om in boosheid."

Nu zijn we twee maanden verder en is de storm gaan liggen. "Het was gelukkig niet elke dag zo'n strijd, we hebben ook veel mooie momenten doorgebracht als gezin, momenten waarop ik niet meer twijfelde aan onze keuze. Het was een beetje naïef om te denken dat de kindjes zich zomaar zonder slag of stoot zouden aanpassen want al mijn familie is hier en ik spreek de taal vloeiend en toch heb zelfs ik het soms moeilijk. Zelfs al zijn ze flexibel, het blijft voor hen een enorme aanpassing om hun leven achter te laten.

Onze kinderen beseffen nu nog niet wat voor cadeau het is dat ze met zo'n open blik op de wereld worden opgevoed, maar onze Nieuw-Zeelandse vrienden en familie zagen het vanaf het begin als een verrijkende ervaring. Hier in België waren de reacties eerst wat terughoudender omwille van bezorgdheid, maar wij zien alvast dat deze ervaring de kindjes openheid geeft, een ruimere blik, hun leven wordt interessanter." Na jarenlang al het spaargeld aan de kant zetten voor reizen naar België, heeft het gezin nu het gevoel eindelijk op vakantie te kunnen. "Hier gaan we naar Frankrijk, Engeland, alles is mogelijk, dichtbij en niet duur om naartoe te gaan."

INTEGREREN IN GENT

Inge's man studeerde middeleeuwse Europese geschiedenis en heeft een grote liefde voor nieuwe thuisstad Gent, maar zijn aardingsproces in de Arteveldestad is nog volop aan de gang. "Hij zei me onlangs: 'Jij hebt het 17 jaar gedaan, nu is het mijn beurt'. Het doet me wel beseffen dat hij zich destijds verantwoordelijk heeft gevoeld voor mijn geluk. Hij kan het gemis wel gewoon uitschakelen, enkel als de All Blacks spelen, krijgt hij het moeilijk. Gelukkig woont zijn beste vriend in Londen, ze hebben elkaar al zes keer gezien in zeven maanden. Dat maakt echt een verschil.

Mensen denken dat het leven hier zeven maanden na aankomst wel zijn gewone gangetje loopt. Er wordt weinig gevraagd of ik mijn oud leven, vrienden en job mis of hoe

is het om na 20 jaar terug thuis te wonen. Mensen nemen gewoon aan dat ik daarmee overweg kan. Er is helaas geen fast forward knop om deze fase vlugger te doen gaan, je moet er gewoon door. Ik weet ook wel dat alles goed komt, maar dat neemt niet weg dat je wel af en toe een schouderklopje kan gebruiken. Momenteel heb ik nog een beetje het gevoel dat ik niet in mijn eigen leven zit, het voelt als iemand anders zijn leven, wat aantoont dat ik mijn weg nog niet helemaal heb gevonden."

In Nieuw-Zeeland was ze migrant onder migranten, hier is ze blanke Vlaming. "Mensen hier zien niet dat ik in Afrika, Azië en Oceanië gewoond heb. In Nieuw-Zeeland hadden wij vrienden uit tientallen verschillende landen in de wereld. Iedereen had wel een ouder van een andere nationaliteit, velen droegen een hoofddoek, dat maakte allemaal niets uit. Hier is het zo gesegmenteerd, ik heb het daar wel moeilijk mee. Aan de schoolpoort staan allemaal Turkse mama's; in Nieuw-Zeeland zou ik daar gewoon op afstappen en een babbeltje mee slaan over de kinderen, maar hier voel ik heel hard de afstand. Ik wil soms zeggen: 'ja maar ik ben zoals jullie, ik ben ook een migrant', maar dat is niet waar, ook al voelt het zo. Ik ben alleszins teruggekomen met een heel andere blik op Vlaanderen en België dan toen ik vertrok. Zeker als je in mijn sector werkt, trek je grote ogen want de humane waarden waarover de Europese Unie het zo vaak heeft zijn niet altijd zichtbaar. Vijf dagen voor we vertrokken uit Nieuw-Zeeland, op 15 maart, was er de terroristische aanslag in Christchurch, waar ik vanuit mijn functie in het Rode Kruis nauw bij betrokken was. De reactie die daarop is gekomen, zowel van politici als gewone mensen, was zo sereen en hoopvol. Het staat echt lijnrecht op het rechtse discours in Vlaanderen en Europa, we hebben nochtans hetzelfde meegemaakt maar reageren er volledig verschillend op."

AANGENAAM VERRAST

De grootste verrassing bij terugkeer? "Ik heb me een jaar voorbereid en er altijd rekening mee gehouden hoe lastig het zou zijn, hoe moordend de bureaucratie hier is en dat Vlamingen in de publieke ruimte wat nors kunnen zijn. In de eerste maand dat we terug waren, zijn we echter overal zeer gastvrij ontvangen, alles werd vlot afgehandeld, mijn man kreeg bakken empathie op het gemeentehuis en alle winkelbediendes waren heel klantvriendelijk. Het leek wel een grap, omdat het zo omgekeerd was aan onze verwachtingen. Dat heeft een enorm groot verschil gemaakt voor ons. Als we tegen een bureaucratische muur waren gebotst in de eerste weken of onvriendelijk behandeld, was het anders geweest. Maar ook de stad Gent is positief geëvolueerd, zoveel groener, mooier, diverser, aangenamer. Dat waren allemaal positieve verrassingen."

Inge vergelijkt de verhuis terug naar België met het terug ontdekken van een oud jeansjasje. "Je vindt het nog altijd heel mooi en trekt het na lange tijd weer aan, maar het past niet helemaal meer. Het zit niet meer zo comfortabel, maar je wurmt er je toch in. Het is vertrouwd, maar toch niet. Misschien moet het gewoon nog een beetje stretchen."

CHECKLIST REPATS

OP LOCATIE

- Verwittig je bank in het buitenland van je vertrek.
- Mocht je je rekening in België hebben opgezegd, neem dan alvast contact op met je bank om die te laten heropenen.
- Verzamel alle schoolattesten, diploma's en rapporten van de kinderen.
- Verzamel alle medische informatie van de gezinsleden. Denk zeker aan vaccinatieattesten en -data, deze zijn nodig om je kind te schrijven op een Belgische school.
- Neem vanuit het buitenland op tijd contact op met diverse Belgische scholen in de buurt van je nieuwe woonplaats. Informeer je over onthaalonderwijs als je kind niet voldoende Nederlands spreekt.
- Als je in het buitenland een lokale ziekteverzekering hebt, vraag deze dienst dan een bewijs van aansluiting (begin- en einddatum). Vraag hen ook, voor ze de verzekering stopzetten, of er een overgangsregel bestaat zodat je te allen tijde verzekerd bent.
- Schrijf je uit op de Belgische ambassade/consulaat.
- Vraag documenten burgerlijke stand op bij de lokale overheid als je in het buitenland getrouwd/gescheiden bent of er kinderen hebt gekregen.
- Het kan handig zijn voor vertrek nog een identiteitskaart aan te vragen bij de Belgische ambassade/consulaat. Ook al moet deze aangepast worden in België, je kan de kaart wel al gebruiken voor alle administratieve zaken zoals aankoop abonnement openbaar vervoer, apotheek, ...
- Vergeet niet je abonnementen (telefoon, media, bibliotheek, sportvereniging, hobbyclub, theater, film, ...) op te zeggen.
- Indien de service bestaat in je gastland, kan je je post voor een bepaalde tijd laten doorsturen naar België.

BIJ AANKOMST IN BELGIË

- Onderteken zo snel mogelijk de huurovereenkomst van je nieuwe woonplaats. Een energieovernamedocument zorgt voor een eenvoudige overgang van elektriciteit en gas.
- Binnen de 8 kalenderdagen na aankomst moet je je melden bij de bevolkingsdienst van je nieuwe gemeente. Daar moet je je Belgische identiteitskaart aanvragen of laten aanpassen.
- Boek zo snel mogelijk een afspraak met je bank en ziekenfonds.

Een uitgebreidere checklist met tips voor repats vind je op onze website.

Aangekomen

‘Wáárom wou ik dit ook alweer?’ We schrijven 26 mei. Vandaag rijd ik met mijn vader richting Salzburg. Niet voor een zoveelste tripje naar de bergen deze keer, maar om er te gaan wonen en werken – voor onbepaalde duur. De verhuiscwagen vertrok een paar dagen geleden al, vandaag ben ikzelf aan de beurt, morgen krijg ik de sleutels van m’n nieuwe woonst. Vaderlief is zo vriendelijk om te helpen, ook al is uitgerekend hij de enige die niet snapt waarom ik in godsnaam op m’n 37ste nog zo nodig naar de bergen moet verhuizen.

Die bergen, daar doe ik het voor. A dream come true. Maar vreemd genoeg voelt dit niet als de gelukkigste dag van m’n leven, verre van zelfs. Sinds Carlos-de-sterkste-verhuizer-van-de-wereld de laadkleppen van de verhuiscwagen dichtsloeg en ik alleen achterbleef in m’n lege Belgische appartement, voel ik me slecht. Bijzonder slecht. Ik vraag me nét niet luidop af of dit wel de juiste beslissing was.

Thuis voelt namelijk al een paar dagen niet meer als thuis, en dat knaagt. Zal ik me in Oostenrijk ooit zo goed kunnen voelen als in ons fantastische Limburg? En wat dan met de familie? Ik mag er niet aan denken dat hen iets overkomt terwijl ik vrolijk door de Alpen loop te huppelen. De vriendschappen? Ik kan alleen maar hopen dat ze blijven bestaan. Nog nooit duurde een negen uur lange autorit zo lang als vandaag. Ik balanceer tussen angst, verdriet, twijfels en dromen. Pas als ik de eerste bergtop zie, kan ik een keer glimlachen. ‘Laat dit alsjeblieft de juiste keuze zijn’, fluistert m’n hart. ‘En anders keer je toch gewoon terug naar België’, antwoordt m’n hoofd. Ik sus de stemmen met een glas wijn in de Stadtkrug, en vertel de Belgische toeristen naast ons dat ik hier vanaf nu woon. Papa slikt.

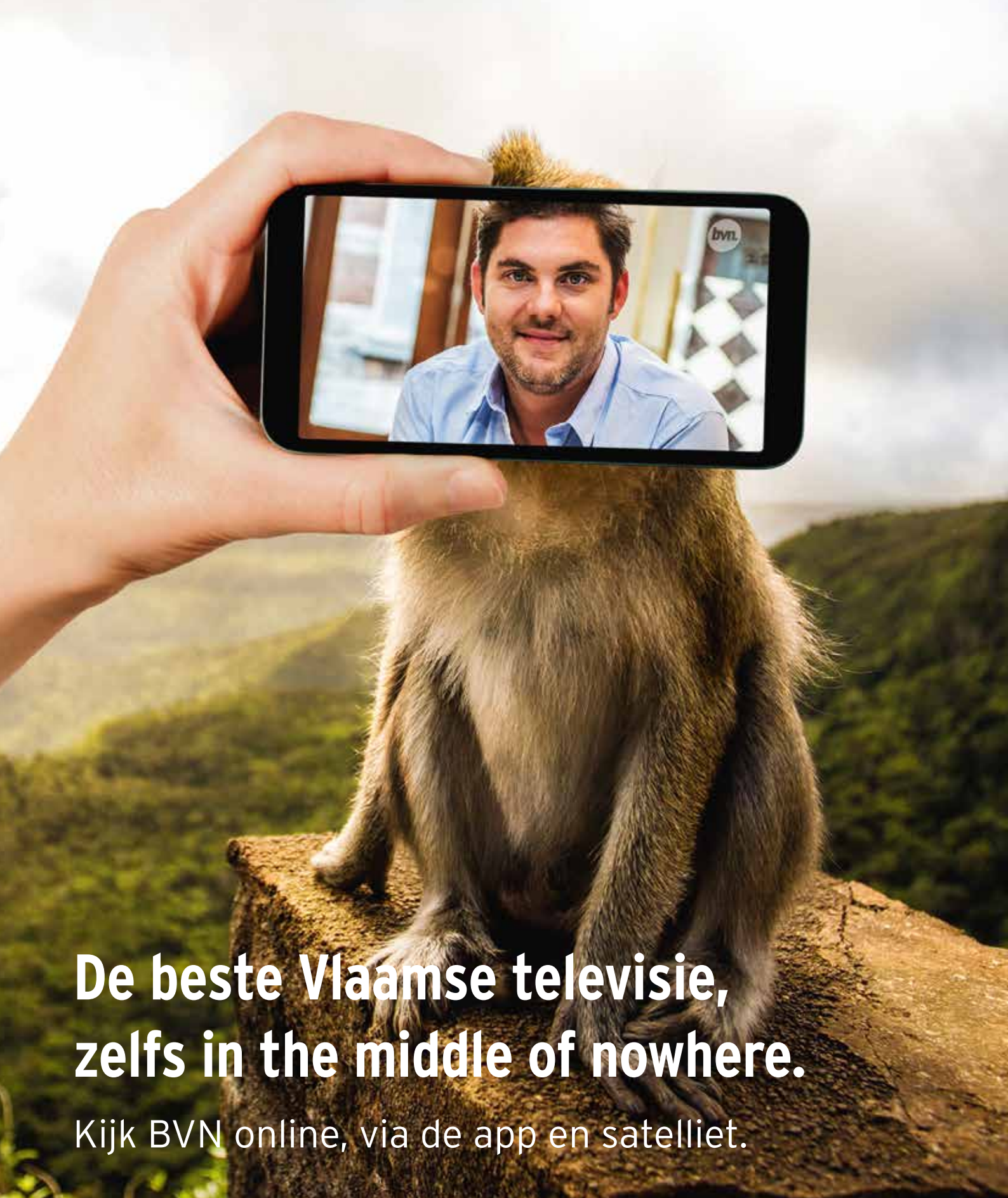
Als de kasten op hun plaats staan (familiestukken die ik in geen geval wou achterlaten), de lampen ophangen (Belgisch design met een Oostenrijks tintje) en vaderlief gezien heeft dat ik hier goed ben terechtgekomen, is het tijd voor afscheid. Het zoveelste. Daar zijn de schuldgevoelens weer! We houden het kort, de familie Vallé houdt niet zo van drama. Knuffel en ‘tot in november!’

Hier sta ik dan. Hier en nu begint het. Alleen, in een appartement op vijftien kilometer van Salzburg, met zicht op de Untersberg en de Hoher Göll, twee knapperds die ik vanaf nu mijn huisbergen mag noemen. Ik sta op het balkon en glimlach. Vanaf morgen ben ik communicatiemanager in de wintersportsector en pendel ik naar het werk met zicht op een stel tweeduizenders. Dat zou hier toch wel eens goed kunnen komen.

Maandagochtend tref ik op kantoor een mix van expats met Oostenrijkers en Duitsers van net over de grens. Het grote voordeel van zo’n internationale bende? Ze helpen je in no time om je thuis te voelen – hun eigen verhuizing en bijbehorende struggles indachtig. Maar er zijn ook nadelen. Ze trekken soms iets te veel met elkaar op en spreken dan allesbehalve Duits. Oostenrijks – of beter nog: het o zo moeilijk verstaanbare Salzburgs! – zal ik met hen niet leren. Hoe graag ik ook met deze easygoing wereldburgers samenwerk: ik neem mezelf voor om niet in de expatbubble verzeild te raken. Ja, ik ga graag mee naar de beste Biergarten van de stad. Maar nee, ik kom datzelfde weekend niet ook nog eens naar de babyshower van Sarah, de verjaardag van Connor en het fietstochtje van James. Als ik op vrijdagavond na het werk op de bus zit te wachten, overvalt me een geluksgevoel. Het is heet, ik zweet en ben moe – zo ineens van land, huis en job veranderen kruipt serieus in de kleren. Ik heb bovendien nog geen berg van dichtbij gezien, bezit auto noch wifi en sukkel al een week met mijn smartphone – oh laat die foto’s alsjeblieft niet verloren zijn. Maar hier, hier in dit veel te hete bushok met zicht op de besneeuwde bergtoppen voel ik voor het eerst: dit was een goed idee. Een uitstekend idee zelfs. Ik weet weer waarom ik dit wou. 🍷

Julie Vallé verruilde een job in de Vlaamse journalistiek voor eentje in de Oostenrijkse sportmediasector. Woont in de buurt van Salzburg, houdt van sport en trekt zo veel mogelijk de bergen in.

📍 Volg haar via @julievalle

De beste Vlaamse televisie, zelfs in the middle of nowhere.

Kijk BVN online, via de app en satelliet.

BVN is de publieke televisiezender voor Nederlandstaligen in het buitenland.
Dagelijks zenden we een selectie uit van het televisieaanbod van de VRT en NPO.
Onze programma's zijn te bekijken op smartphone, tablet, laptop, desktop en TV.

www.bvn.tv

